

"VIENYBE LIETUVINKU"

ISCHINA KAS SEREDA

Brooklyn New York.

Prenumerata metams:

Savienytose Valstijose \$2.00

Europoje ir kitur \$3.00

Kanadoje \$2.50

Prenumerata mokama iš vir-

sau. Prenumerata metams

skaitomi nuo laiko užsirašymo,

ne iki Naujojo Meto.

Apgarsinimų kainų klausite

laiku:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys

120-124 GRAND ST.

BROOKLYN NEW YORK.

VIE NYB L I E T U V N I N K U

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 30.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVII.

Ar Dalyvausime Visasvietinėje Parodoje?

Keletas mėnesių atgal jaunas lietuviai amerikietis, studentas Jurgis Liubenas, mūsų laikraščiuose pakėlė klausimą: ar neverta būtų mums, lietuviams amerikiečiams, dalyvauti visasvietinėje parodoje, kuri atsibus 1915 metais — tai gi jau tik už dvejetos metų — San Francisko mieste. Iš mūsų laikraščių tada nepasigirdo aiškių balsų nei „už“ nei pries“. Patis gi mūsų visuomenės veikėjai dar ramiai šią klausimą pratylo. Tiesa, kai-kurie laikraščiai išsireiškė už dalyvavimą, kiti gi šaltai ir skeptiškai sušnairavo. O iš veikėjų viečiai niekas dar neatsišleipė (girdėtis tik buvo iš korespondenciją, kad Dr. J. Šliupas, regis Wilkes Barre, laikydamas prakalbą būk kalbėjės, kad šita paroda vargai galėsiant įvykti, nes pagal Dr. Šl. apskaitliavimo ji mums kaštuočių i \$100,000). Tai ir visā suna.

Tuomtarpu šitas klausimas yra didelės svarbos. Tiesa, kad mēs tokiomis parodomis mažai interesuoja mūsų kultūrinius žmones, kas už šiandienišmestą nikelių rytoj nežada atnešti dolerio. O baimės prie darbo tai jau mēs visuomet kupini! Bet jeigu mēs nors kiek augčiau stovėtume, negu dabar stovime kultūriškumė, tai pamatytyme tokį parodą vertę. Jeigu visos kultūriškos — ir augštai kultūriškos tautos — šitokias parodas rengia ir kaip galėdamos stengiasi save pasauliui pasiodyti, tai jau turbtų yra atrasta tokį parodą neišpasakyti didele svarba ir reikšmė. Ir jeigu mēs visgi amžių žodžiai, kad eina me pažangyn, tai ir mēs turėtume parodas savo naujai išnaudoti, kaip daro kitos tautos. Tada bent jau būtų galima išsiteisinti, kad mēs išistikro rūpinamės savo pažanga. Kitaip tai jau bus tik mūsų tušti pasigyrmai, liesi žodžiai, nuo kurių pas mus pažanga nekils, bet patiš dilsime.

Mums rodos, vienok, kad lietuvių amerikiečiai parodą vertę jau supranta. Juk mums tebėra atmintyj dylīka metų atgal buvusi visasvietinė paroda Paryžiuje, kur ir mēs pirmąsyk save pasauliui parodėme, kaipodėme, kaipo

savystovė tauta ir jau pilnai norintii gyventi, turėti historišką teisę atsistoti eilėn pasaulio tautų. Nuo to laiko, tik per keletą metų, kokiis tai milžiniškas žingsnis jau tapo mūsų gyvenime padaryta! Turime jau savo tėvynėje spaudą, turime savo jau išsidirbančią literatūrą, turime savo tautiškojo teatro užmazgas, turime savo beaugančią politiką, atgija mūsų pramonę, dailę, ūkį; turime jau savo dailininkus, literatus, muzikus, veikėjus, su kuriais jau pradeda ir kitos tautos skaityties, jau ir mūsų kaimynai ima derėties su mūmis. Šiandien visų tautų gyvenimas taip ankštai viame kame susiriša, kad būtinai mēs turime ir privalo me su jais susieiti, susidurti, kūtus pamatyti ir savo parodyt. Ir visasvietinės parodos yra viena iš galingiausių tokio pasižinimo vietų. Neveltui ir visos kitos tautos taip šitai parodas brandina. Mēs nenuvokiamės kokią didelę reikšmę mūsų gyvenime padarē ir Paryžiaus parodoje dalyvavimas. Kažin, tik bene iš didžiausios dalies ji mums prisdėjo ir spaudos atgavime, kada francūzų kalboje paplito po visą svietą gandas, jog viena iš seniausių tautų ant sveto (Lietuva) yra po Maskolijos letena smaugiamai ir žavinama...

Kad Didžiosios Lietuvos vientaučiai dalyvaus, tai yra jau viltis. Po to, kai p. Liubenas sutiko šaltą atsinešimą šitan klausiman savo viengenčių Amerikoje, jisai dar kreipėsi į Lietuvos visuomenę per laikraščius. Nesenai Vilniaus „Viltis“ (72) atspausdino jo atsišaukimą. Šitą atsišaukimą labai prielankiai parėmė ir pirmeiviu demokratų organas „Lietuvos Žinios“. Štai ką apie tai skaitome to laikraščio 73-me numerijoje: „Šiame klausime pradžia padaryti išpultų mūsų Dailės Draugijai ir, kol dar nevėlu, visašliai tą klausimą aptarus, kreiptis į visuomenę ir drauge su mažosios Lietuvos ir Amerikos lietuvių pradžia ruoštis prie minėtos parodos. Dalyvaujant toje parodoje, jei tik pajėsime, vertėtų. Mūsų tokioje parodoj dalyvavimas daug, daug atsvertų svetimtaučių akyse, negu visokiu „užsienio ministerij“ triukšmingos ir tuščios kalbos memorialai bei jų bjūrai“. Čionai metama aliuozija ant žinomojo „bjūro“ Paryžiuje, kurį inkūrė p. Gabrys. Neveta čionai šnekėti apie tą bjūrą, nors mēs ir apie tą bjūrą turėtume nevisiskai

tokią nuomonę: nedidelė reikšmė to bjūro priguli vien nuo ypatos, kuri kažiodel neįsigijo sau mūsų visuomenėje tinkamo patentu... Nors mēs kažin-kokią nuomonę turėtume apie to bjūro inkūrėją, vienok mēs niekados neturėtume smerkti darbo to žmogaus, kuris kiekuo gali, tieknu dirba savo tėvynės labui. Gal šalčiau žiūrint ir didesnę apykantą turint į kitus žmones, mēs da ir iš tų „memorialų“ pamatytmēm šiokių tokiai mūsų tautai naudą; gal suprastume, kad ir tokiai smulkiai darbu niekinimais mēs pilame vandenį visai ne ant savo malūno... Smulkių darbelių, kieno jie nebūtų dirbamai, mēs neturėtume niekinti, atmindami patarę, kad vanduo lašedamas per šimtus metų išvirbina uolone tokia skyle, kurios staigiai kiečiausio plieno drylius nepamėgtu padaryti...

Tačiaus, jeigu mēs jau tokie didvyriai ir dauganorių, kad nepasikakiname nei tokiai „bjūrais“ nei „memorialais“, tad dabar mums kaip tiktais ir pasidare proga pasirodyti su suprungtu darbu, su darbu ne vienos ar kitos mūsų aliojamos ypatos, bet su darbu liaudies. Pasirodykime su San Francisko parodoje dalyvavimui. Ir jeigu mēs iš anksto šią gražų ir naudingą darbą paimsime stumti priekin, tai mūsų liaudis veikiai šią darbą parems, ir ateityje turėsime pasidžiuoti su vienu iš gražiausių mūsų kultūriskų žingsnių.

Peržvalga.

// Kas Lietuvoje del emigracijos veikiamas. Trumpas, bet didelis straipsnelis p. P. Rusecko pasirodė „Lietuvos Žinose“ (72). „Dar prie išeivių globos draugijos“. Autorius tvirtai ragina inkurti emigracijos bjūrą Vilniuje. Esą jau projektas išteigtį išeivių globėjimo draugija Kaune, — jau balandžio mėn. net esas paduotas valdžiai prašymas, kad tokia draugija užtvirtintų (taip rašiusi Kauno „Vienybę“). Bet autorius šitam neprijuočia. Kauniečiai ir suvalkiečiai išeiviai yra biskišvesni, todėl jų nei begediški agentai taip nenueskiaudžia. Bet didžiausia nelaimė su lietuviiais iš Vilniaus gubernijos. Cia būriai mus vienaučių emigrantų pervažiuoja, o ant jų kiti būriai dvikojų vilkų tyko. „Pasižiūrėkime — sako

— kokių tik čia urvų esama. I tuos urvus nuolat plaukia vals tiečiai, o tarp jų sukinėjasi kokios tai slaptos tamios ypatos, išrodančios tartum nuo kartuvių nutrūkusios.“ Tos ypatos išgaudo visus valstiečius, ypač išeivius. Apiplešia jų turtą ir mergaitės nuskriaudžia — švelniai pasakius.

Zinoma, da iš tų žinių mēs nedaug darbo matome. Bet jisai Lietuvoje yra jau pradėtas. Amerikoje ateivų suglobėjimui jau yra dvi vidutinės draugijos: Brooklynie ir Philadelphijo. Jei Lietuvoje tokiai bjūras būtų sutvarkyta, tai reikštų kad kas-nors su tuomi užinteresuotų žmonių atvažiuotų Amerikon ir užmegsti ryšius su mūsų čia esančiomis kalbėt. Ir delta „A.“ ir L. M. Dr. jai pranašauja... sugriuvimą. Šitam perdaug karštam laikraščiui labai aštriai — ir teisingai — atsakė „Liet. Žinios“ ir „Viltis“ (nors ir ši klerikalika). Gerai, kad mūsų senojo kaledoriaus dvasiškija aškiai pasirodo su varžymu žmogaus sažinės net ir filosofijos srityj. Tuo greičiau ji privers Lietuvos visuomenę vykinti reformas inbingusiam dvasiškijos gyvenime.

// Neapykantos trainelė. Pri siartinant rinkimams į IV-ąjį Valstybės Dūmą, Lietuvos partinio laikraščiuose agitacijos ir už ir prieš statomus kandidatus į lietuvių atstovus. Kokie mūsų veikėjai į atstovus bus nužymėti, dar sunku permatyti. Mat lietuviams valdžia dar neleidžia (nei nebandant lietuvių: o rasi ir leistu!) daryti prieš rinkimus savo vienų susivažiavimų, kaip va mēs turim Amerikoje partijų prieš-seimelius (eaeus). Bet nei gi spandoje lietuvių neturi vie nybės. Neapykantos trainelė ēda ir trandija mūsų politiskas kūnas. Dar nėra kandidatai patyti, o jau eina keistos pole mikos, ypatu užkabinėjimai, der gimi. Kadaisiai p. Leonas, ižymus advokatas, feljetonu „nūdailino“ atstovą p. Kuzmą. Tas atdailino ji pati. „Saltinis“ (26) visa burna sušuko prieš pirmie vius. Visa jo baimė, kad neper eit iš Suvalkijos p. Bulto, o iš Kauno gub.: Šleševičius, iš Šiaulių Bielskis ir iš Rygos Petrus. Jie esą „nuo Lietuvos reikalų nutole“. Bet visa jų kaltė, kad jie pirmieviai. Tiesa, pirmieviai per ankst ir be nandos užsiemė pole miutuoti su klerikalais. Vienok iš to dar neišėina, kad jie būtu nūo Lietuvos reikalų nutole. Pirmieviai gal daugiau politikoje veikia ir sunkiau už ją nukenčia. Kaip pirmieviai taip ir klerikalams reikštų sykį istoti rolę rimtu Lietuvos piliecių; reikštų religija ir bažnyčia palikti nuošalai, o išvieno sutaisyti vieną didelę Lietuvos partiją. Ar gi jai ne galima būtų?

// Nauji „vyskupo“ pasiuntiniai. Kitose veteose skaitytojai atraši pusiau-humoristiškų žinutę iš Philadelphijos apie du lengvos rankos vyruku, kurie Baltimorėje rinko aukas laidojimui nebusi jokio draugo, o Philadelphijoje dabar pradėjė rinkti aukas... Siberijoje kankiniamas ir „pastatymui bažnyčios“. Tam tikslui jie pasidarė net žemaičių vyskupo Cyrtauto antspaudą, vienai iš jų apsirengę kuningu ir vaikščioja tarpe lietuvių rinkdamis aukas. Mūsų koresponden-

"VIENYBE LIETUVINKU"

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.

Brooklyn New York.

Yearly subscription rate:

In the United States ... \$2.00

To Foreign Countries ... \$3.00

To Canada \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to the publishers:

J. J. Pauksztis & K. Brazys

120-124 GRAND ST.

BROOKLYN NEW YORK.

tė tuodu juokdariu-prigaviku padina tik „proletariai“ ir sąjungiečiai, bet pavardžiu nepasako (pati korespondentė yra sąjungietė). Bet užtai „Saulės“ korespondentas drąsesnis: tasa („S.“ N57) paduoda ju ir pavarde: vienas esas Kulvinskas, kitas — Vladas Kairys.

Šitokis biznis da ligšiole kažin kodel buvo pamirštasis.

// Bendrovė lietuvių anarchistų laikraščiu. Liepos 11. iš Chiegos vel pasirodė naujas numeris anarchistų laikraščuko „Laisvoji Žmonija“, kuri per tūla laiką buvo nutilusi. Dabar jau išėjo permanentoje formoje (pirmiaus eidavo syki i 2 mėnesius kningutėmis, dabar jau syki i mėnesį, 8 psl. beveik tokio formato, kaip pirmiaus „Tėvynė“). Ižengiamajame redakcijoje sakosi daug vargo leidėjai esą nukentėję nuo sąjungiečių, kurie tą laikrašteli boykotavo. Prie to buvę mažos spėkos, nes tik tris žmonės buvę leidėjais. Dabar gis susitverusi tam tikra draugija: „Laisvės ir žmogaus tiesų mylėtojų būrelis“. Skaitoju turė apie 300, ir tikisi, kad dabar „L. Ž.“ eis kas mėnuo reguliariskai.

// Išmoko nuo amerikiečių... Vilniaus „Viltis“ pasiskundžia, jogei kūn. Kraujalis Vilniuje uždraudė pardavinėti „Vilti“, prie bažnyčios. Mat kūn. Kraujelis arti stovi prie laikraščio „Aušros“. Na, o štie abu laikraščiai, nors savo dvasioje yra klerikališki, bet pastaruoju laiku diktokai susivaidijo. Ir kūn. Kr. nieko geresnio nerado, kaip uždėti ant kito laikraščio boykotą. Sakytm, kad jis pasimokinu nuo mūsų „garsiu“ prakalbininkų-maskatorių...

Politikos savaite

AMERIKA. Ateinančiams kongreso posėdžiamas reiks apsvartysti vieną dalyką, kuris Amerika turės pastatyti į eilę labiausiai ginkluotų viešpatystę. Šis dalykas, tai yra planas, kurį nesenei užbaigę dirbtu vyriausysis armijos štabas. Šitas planas reikalauna: 1) visą dabartinę valstijų miliciją paversti į federališkai vaikščią; 2) sutverti dar naujas armijos skyrius: rezervistų ir liuosanorių, kurie ramum laiku būtų organizuojami po federalės armijos komanda; 3) užlaikyti nuolatinės armijos pulkus visuose Amerikos portuose ir didžiausiuose, gatavus į karą; 4) taip gi užlaikyti pulkus ir svetur, kur yra amerikonių kolonijos. Jeigu šita planą ateinančiu metu kongresas pripažins už gerą, tai Amerikos armija septynius skyrius pasidaugis. Reikia sau atvaizdinti, kaip tada pasidaugis ir kaštai armijos užlaikymui! O jau p. Tafto skelbamoji „ramybė“, iš taikos karvelio pavirs į supeštą vištą.

Pagaliams užsibaigę kongresu senatorius Lorimeras skandalas. Po ilgu tyrinėjimų, ginčų ir vaidų, visgi senato didžiuma atrado Lorimerą neteisingai išrinktu iš Illinois valstijos, todėl jis prashauno, ir ant jo vietos prisieis Ill. gubernatoriniu paskirti kita.

Protestai Anglijos ir Australijos vienok privertė mūsų kongresą apsimislyti. Todėl senatas didžiuma balsu nutarė, kad ant Panamos Kanalo būtų imama muitas lygiai nuo amerikonišku kaip ir svetimų pirklybos laivų.

Ir reikia pasakyti, kad teisingai padarė, nes mūsų pirkliai turi taip pat valdžiai lyginti už kanalo kasimo lešas.

ANGLIJA. Sufragistės šiančių vėl davė save išgirsti Anglijos visuomenei. Tai buvo paskėimas sudeginti teatra, Dublino mieste. Mat ant rytojaučio čionai turėjo kalbėti ministerių pirmininkas Asquith, kurio sufragistės neapkenčia. Kad išreikštai savo protesto prieš Asquithą, atvyko paskui į Dubliną dvi ministras ir nuoje į Royal Teatrą beinant perstatymui iš ložos metė degančią kedę ant scenos (kedę buvo kerosinu apliepta). Ant laimės nepasisekė joms uždegti knygintinos. Tada būtų supleškėjė visi žmonės. Kada jas areštavo, tai prisizino, kad norėjė teatrą sudeginti ir atkreipti į sufragistės publikos atidžiai. Ant rytojaučio Asquithui į Dubliną įvažiuojant viena sufragistė metė į ji iš mėnios su kirveliu, bet nepataikė.

Caerleone, Valijoje, viena sufragistė tą pačią dieną įsikibo draskyti Home sekretorių Mekenną, kuris lipē tuom tarpu ant pagrindžiu prakalbos sakyti. Kada policija be ceremonijų moteris nuo sekretoriui atplėše ir metė laukan, tai iš publikos pasakė: „Mesk ją į upę.“ Mat publiką jau buvo girdėjusi, kad sufragistės norėjo Dubline sudeginti teatrą, todėl buvo labai įmirtusi.

TURKIJA. Diena iš dienos Turkijos padėjimas eina tragiskai sunkyn. Šalis dar neatgauна kvapo nuo sunkios tvarkos po sultano senąja valdžia, dar nesustiprėjo naujoji tvarka, dar tebėra visai suire finansai, tuom tarpu pradėjo karę su tokia didele stipria valstybe, kaip Italijos. Ir tai tokiam laike, kada pačioje Turkijoje kelia maištus čielos provincijos, kurias numalšytis vos užtenka viso Turkijos vaisko. Jau ir dabar turkai turi vesti karę net ir su savo pavaldinėmis tautomis, kaip albaniečiai, arabais ir kaitais. Štai vėl iškilo rūstus bruzdėjimai pačioje turkų armijoje. Kaip telegramai informuoja, Albanijoje ir Macedonijoje turkų vaiskas čielais bataljonais pereina į sukilių pusę. Prasidėjo tas, kas būna valstijos gyvenime pavojingiausiu daiktu, tai — iširimis armijoje. Turkų parlamentas laiko posėdžius dieną ir naktį, kad išrasti kokią išeigą. Bet, regis, pervėl. Dar niekad otomanų imperija nekibojo ant taip plono siulio, kaip dabar. Kas gali žinoti, ar ilgai tas siūlas išlaikys ir neišbarstys turkų valstybės?

CHINIJA. Jau tūla laiką gyvuoja Sostinėje Pekine taip vadintamas „parlamentas“, kurį sutvėrė nauja chinų respublikos valdžia. Kaip visur, taip ir čia yra partijos — dešiniųjų ir kairiųjų. Dešiniųjų atstovų partija vadinas Tu-Mi-Dan, o kairiųjų — Tun-Min-Choi. Kaip visuomet, dešiniųjų labjau palaiko valdžios pusę, kokia ji nebūtų. Ir chinų parliamente tas-pats dedasi. Čia dešiniųjų atstovų didelė didžiuma ir jie nori kairiūsius suspansti. Dabar eina išrinkimas ministerijos. Dešiniujejų nenori į ministrus prieštoli nei vieno kairiojo. Delto kairieji baisiai išpyko ir pasklidio gandas, kad jie keršys. Tuoj ir pasirodė, kai kūn būdu jie keršys. Anandien prie parlamento durų tapo suimtas vienas iš kairiųjų Tun-Min-Choi partijos atstovas, kuris po skvernu nėšesi vidun... bombą. Iškvotos, prisizimo, kad šia bombą ketinės mesti į parlamente sėdinčius dešiniuosius atstovus. Žinoma, būtų iš žmonių

telikė tik mėsos krūva. Taip tai prasidėda Chinijos parlamento gyvenimas.

KUBA. Šiąnčių negrai revolucionieriai neteko antrojo savo vado, — gen. Pedro Ivonet. Valdžios armija ji apsupė Nueva Esocia apylankė ir, iki pačių, bešaudydam i mirtinai nušovė. Tą išgirdęs, pasidavę valdžiai ir paskutinis revolucionierių vadadas — gen. Antoniarchi, kuris amuo laiku grumojo visiems sveitintaučians su mirčia ir išnaikinimui jų turto. Taigi Kubos negrų revoliucija visai nelemtai užsibaigę.

Ís Visur.

× Nušoko nuo laivo. Iš Bremeno paviete ledai išmušė jaunes nusėtos žemės 5,660 dešimtinių; blédies apskaitoma mužikėliams ant 174,000 rublių.

× Aviatorių subadē buivolas. Tragiška mirtis pasitiko garsinė francūzų aviatorių išradėjė, ga francūzų aviatorių ir išradėjė aeroplano Hubertą Latham. Jisai buvo iškeliauči Afrikon į medžiokle. Medžiojo francūzų teritorijoje Sudane. Girioje užklupo ant jo buvolas ir subadę.

× Šaukias amerikonų žmoniškumo. Jau antri metai eina gandas, kaip tūla anglikų kompanija žiauriai išnaudoja indijonus Pietinėje Amerikoje. Tėnai prie raudonojo gumo išdirbystės tapusi iesta reguliariška vargša indijonų vergija: juos net rykštėmis plaka už nesurinkimą tiek gumo, kiek kompanija reikalauja. Apie tai sušneko net diplomatai. Bet nieko negelbsti. Todėl tūla katalikų misija atsiaučia iš Šiaurinė Ameriką, kad žmoniškumo vardan iškišti į kaimynystėje palaikomą indijonų veržią.

× Karšciai ir skenduoliai. Europoje tėsiasi neispasakomi karšciai. Žmonės lando po vandenius, kur galēdam. Vanduo ima sau aukas. Taip, Vokietijoje, Reino upėje per dvi dienų nuskendo nemokančių plaukti 22 žmonės.

× Bomba ties karaliaus teta. Barcelonoje, pravažiuojant gatvei Ispanijos karaliaus tetai Izabelai, ant pleciai kažkas metė ir su sproginio bombą. Nieko nesužiedė, bet sproginas iškėlė paniką.

× Dardaneliai atakoje. Turkų ir italų karas susipietai Aegejinės ir Juodosios jūrų santakoje, Dardanelių susnaugoje. Ta vieta priguli veik visoms šalims praplaukti. Dabar praneša laikraščiai, jog Dardanelius užpuolę bombarduoti turkai ir italai iš abie pusų.

× Juodkalnio judėjimai. Mažutė Juodkalnio viešpatystė parodė save laikraščiuose. Praneša iš jos sostapilės Cettinje, jog juodkalniečių valdžia pakėlė protestą prieš Turkiją; mat turkų kareiviai esą išsigriovę per rubę, užmušę 9 jūrojuosius ir iškoneveikę jų lėvonus.

× Mikado tik nenumirė. Šiančių paėjo gandas, kad Japonijos ciesorius-mikado, Mutsuhito, esas ant mirtino patalo. Suskubo geriausieji europiečiai ir vietiniai daktarai gelbėti bei melstis visokios sektos: buddistai, šintojistai ir krikščionys. Vėliaus pranešė, kad mikado dar kiek atsigavęs.

telikė tik mėsos krūva. Taip tai prasidėda Chinijos parlamento gyvenimas.

KUBA. Šiąnčių negrai revolucionieriai neteko antrojo savo vado, — gen. Pedro Ivonet. Valdžios armija ji apsupė Nueva Esocia apylankė ir, iki pačių, bešaudydam i mirtinai nušovė. Tą išgirdęs, pasidavę valdžiai ir paskutinis revolucionierių vadadas — gen. Antoniarchi, kuris amuo laiku grumojo visiems sveitintaučians su mirčia ir išnaikinimui jų turto. Taigi Kubos negrų revoliucija visai nelemtai užsibaigę.

Ís Rusijos.

||| Džiaugiasi karalių mitingu. Rusijos laikraščiai pabrežia, jog berželio 19. susisažiavimas Vokietijos kaizerio Viliumo ir earo Nikolajaus esą labai svarbus ženklas — tas pareiškią, jogei Rusija iš Vokietijos įneina į draugiškus prietikius. Žinoma, jeigu tie prieikių tiki nuo karalių prigulėtų. Dabar juk ir parlamentai prietikius taiso arba gadina.

||| Gašlūs vienuoliai nuskando mergaitės. Netoli Kievo-Pecorsko Lauros vienuolyno, ant salutės išėjo pasivaikščiotų trijų kaimiečių merginos. Jos susitiko du vienuoliu, kurie ant mergaičių užpuolę. Tos ēmē bėgti, o šie vyties. Merginos puolę į vandenį plaukti ir nuskendo.

||| Ledų blédis. Vologdos gubernatorė išmūšė jaunes nusėtos žemės 5,660 dešimtinių; blédies apskaitoma mužikėliams ant 174,000 rublių.

||| Iš Lenos kasykų. Bodaib, Siberijoje, darbininkai padavė skundą atvykusiam tyrinėti senatoriui Manuechiniui, kuriam reikalauja, idant aukso kasykų kompanija išmokėtų sušaudytų darbininkų našlėms po išpuolančią sumą — 3000 rublių. Kompanija gi buvo pasiūliusi kiekvienai našlei tik po 500 rub. ir nuo kūdikio po 50 rub. Be to reikalauja, kad paskubintų tyrinėjimą, iš kieno kaltės tapo sušaudytą 275 darbininkai.

||| Finai nubaude gubernatoriu. Finlandijoje Uleaborgo gubernatorius rusų valdžiai išsigindamas buvo nubaude spausdutes, kurios nepristatė valdžiai pirmutinių egzempliorių, spausdinamų raštu. Pakilo protestai pries valdžiai ir paskui miesto teismas patį gubernatoriją nubaude 285 markėmis už kėsinimą ant finų spaudos laisvės.

||| Už straipsni — 300 rublių. Peterburgo gradonačalnikas uždejo 300 rub. bausmės žurnalo „Sovremennyj Mir“ redaktoriui Kranichfeld už indėjimą straipsnio „Gėdulės progresas“.

||| Karšciai ir skenduoliai. Eu-

ropoje tėsiasi neispasakomi kar-

šciai. Žmonės lando po vandenius,

kur galēdam. Vanduo ima sau aukas.

Taip, Vokietijoje, Reino upėje per dvi dienų nuskendo ne-

mokančių plaukti 22 žmonės.

||| Dailės Paroda. Berželio 15. užsidarė Šeštoji Lietuvos Dailės Paroda. „L. Ž.“ N67 yra surašyti tie valstiečiai (valstiečiai), kurie gavo už savo išstatytus daiktus dovanų.

||| MARIAMPOLĖ. Nuo rugpjūčio mėn. čionai apsigyvens akurė-felcerė-masažistė V. Milčinskaitė.

||| KEDAINIUOSE. Kaun. p. Berželio 13. buvo rusų priešrenkamojo komiteto susirinkimas. Pirmininkavo bajorų vadasis Milleris. Susirinkimas pripažino esą reikalinga sutverti tam tikras fondas, kad galima būta žmonių žiemargiems pranešta. Bloga lankeliškiečiams ir net gėda, kad tarp daugelio apšviestiesnių ir susirinkusių žmonių atsiranda ir niekš. Negera, žinoma, yra kur bėreikalingai šaudyti; bet žmonių laikant šautuvą del atsargos, jokiu būdu negali be jo apsieiti.

||| KAUKOLIKAI. Tel. pav. Čionai vienas vyras išsitaikė degtinę pardavinėti ir jau treči metai pardavinėti al. Vietiniai spėja, kad neužilgo pradės pardavinėti ir degtinę. Keista, bet visgi norėtusi žinoti, ar alus su valdybos žiniu pardavinėjamas?

||| Emigracija. Gegužės mėnesiu išviso pro Liepojų iškeliauva į Švedijos kraštus 5612 žmonių. Tuo pačiu laiku 1911 m. iškeliauva tikai 3,329 žmonės. Sugrįžo iš Amerikos gegužės mėnesių vienam vaikiniui par pintuves visai prakiurdino galvą. Gėda!

||| YLAKIŲ PAR. Šiauliai pav. Zandarų rotmistrui liepjant, buvo padaryta krata pas ūk. Veneką. Nors menkiausio popergalio nerado, bet 19 metų Venekaus sūnus buvo išvežtas Telšių kalėjim-

man; iš Telšių nugabentas į Šiaulių. Zandarų rotmistras kaltina Veneką būk šis pastarasis prie jaunimo draugijos prigulėjės. Tas „prasikaltėlis“ vos malda-kningę tepastako.

Mamos Vaikas.

||| BIEŽAI. Berželio 10. buvo susirinkimas pas žiemiečių viršininką delei gelžkelio pravedimo nuo Taurkalnio ligi Biržų. Tas sumanymas rasi ivyks, nes gelžkelis čia labai reikalingas. Biržiečiai priatinei kompanijai sutinka duoti reikalaujamą pinigų sumgalinį gelžkelinių pravestai. B. N.

||| Kad miškas neužsidegtų, yra nudausta: tabakas miške rukytis, ugnis kūrinti arčiau kaip 300 žingsnių nuo miško, žuvis ir vėžius gaudyti su ugnia girių vandenynuose arčiau kaip 100 žingsnių nuo pamaskio, piemenims miškuose gyvulius ganant turėti degutai ir skiltuvai, šaudyti pavarai, vasarai ir rudeni pakuliniais ir poperiniais pleitukais.

||| LAUKĖSA. Kuršo gubernatorė išmūšė jaunes nusėtos žemės 5,660 dešimtinių; blédies apskaitoma mužikėliams ant 174,000 rublių.

||| GAŠLŪS VIENUOLIAI NUSKANDO MERGAIČIAMS. Netoli Kievo-Pecorsko Lauros vienuolyno, ant salutės išėjo pasivaikščiotų trijų kaimiečių merginos. Jos susitiko du vienuoliu, kurie ant mergaičių užpuolę. Tos ēmē bėgti, o šie vyties. Merginos puolę į vandenį plaukti ir nuskendo.

tū 350 egz. Bet turbūt niekis neskaito, nes visi taurumt pabūgę, kad aludės nesubankrūtyt; lie туviškų aludžių čielių keturių. Vienas tū aludžių savininkas viario „kostumierius” net užsirašės ir mergeles; kaip girdėjau, mokas po 25 e. ant valandos, kad anas svaistytusi po jo viešbuti (merginos ne lietuviatės). Žinoma, daug mūsų ponaičių ir lekia smuklēn. Užtai čionais nors apie 10 suaugusių vyru lietuviu yra pavieniais, bet apie apsivedimą nei nepamisiyk, nešiaip geriau... Kiek geresnis žmogus skubinasi kuognėčiausiai nešindintis nuo Hobokeno lietuviu, išskiriant keletą apšviesiesniu, kurie dar palaiko ir S. L. A. 71 kuopą ir dalyvauja kitu miestu draugiųose. Bet tuos ant pirstų galima suskaityti.

Hobokeno Kuningas.

PHILADELPHIA, PA.

Jau pora metų atgal čia apsigyveno vyrus, kuris turėjo pretenzijas būti geru ir karštū socialistu. Pildė visas Sąjungos pariegas, nes kašmet imokėjo į jos išdą po 25e. Vienok, beprigulēdamas jis jokiu būdu negalėjo atlikti proletariu, o tas, jo nuomone, nebuvu da taip, kaip kad reiktu socialistui. Tai sumanė likti proletariu. Gavo kitą „drauga”, ir išėjo pėkštai piet-link. Kadangi proletarai pinigų negaliama turėt, tai jie ir iškeliau be vieno cento. Bet kad proletariškas pilvas nežmoniškai pradėjo kankti, tą jie užėjo pakeliui į Baltimore, kur varde palaidojimo kokio tē lavono prisirinko keletą dolerių ir iškeliau toliau. Vargais negalais dasigavo į Atlanta, Ga., kur pasimokinę gyvenimo gudrybės, apie naujus metus freitais atsibaldojo vėl į Philadelphia. Proletarizmo lekcija buvo atlikti. Nors buvo tvėresi šiokio-tokio darbo, bet tas pasirodė per sunku ir... bereikalinga. Juk proletaras turtinges nebus, tai kam dar dirbt?

Bet tas pilvas nenuoroma... reikalauja pripildymo. Reik surastam būdas. O gi reik kur ten Si-bire lietuviams bažnyčios ir kančiniams aukų... Ar, girdi, mēs negalime jų rinkt? Kas, jeigu mēs surinkę ir nežinodami adreso nepasiūsime į vietą? O darbas visgi bus atliktas ir mēs tuo galėsime pilvo kaukimą nutildyti ir „griešnā” kūnā apdengti...

Ir... darbas pradėta. Dokumentai su paties Kauno vyskupo Cyrtauto pasirašymu padaryti. Ant dokumentų antspauda uždėta, kurios čia paveikslė prišiunčiu.

„V. L.” skaitytojai gal norės ir pavardžių dažinti, tai tą paduosiu vėliaus sykiu su skaičiu-mi surinktų aukų.

Mariutė.

COXSACKIE, N. Y.

Šiame miestelyje yra apsigyvenusių lietuviškų šeimynų 16, antra tiek bus pavienių, visi jie dirba ledaučių, 10 val. darbo die-

na, užmokesčis 2 dol. už dieną. Apšvietimas žemai nusmukęs

tarp jų. Laikraščių tik tepareina tiek: „Saulės” 3, „Lietuvos” 1 ir „Vienvės Lietuvninkų” 1 egz. pradėjo eit. Biznierių 4: 3 saliūninkai ir 1 grosernikas; pastarasis senas žmogus — nieko neskaito, todel, kad tarp lietuvių sintaikos nėš, o iš virš minėtųjų 3 saliūninkai, tai 2 lietuvių, o trečiasis „Dobkin”, tai dievai žino kas jis da viens, šneka lietuviškai, biznj daro tikta su lietuviu, iš kurių loskos ir namus sau yra užsipleškinės gerus, bet lietuviškų raštų nenor imt į rankas, nes jis esas net „4 klesų”

(taip yra sakesis man prie kitų žmonių); bet kad „Dobkins” IV klesų — tai pavelykit man netikėt.

P. Pilėnas.

ATHOL, MASS.

Darbai šiuo tarpu pas mus ei-na pusėtinai gerai; nesunku ir gauti, ypač medžio išdirbystėse. Apšvietos darbe lietuviu labai susnūdė. Rods yra keletas draugysčių, bet jos nieko neveikia. Seniaus čia da veikė kiek L. S. S. 114 kuopa, turinti pušę tuzino narių, — geriaus pasakius 4-rius, nes kiti iš jų nieko neveikia, kaip tik per visus vakarus bolinėse iš-užlēk ant gonky, kuriuos sulaibūna; o jei kada kur susirenka tai nesilankančius į bolines ir ne-prigulinčius į kuopą išvadina „tamsūnais” arba „tautiečių gize-liaišas”. Jiems mat išrodo, kad vaikinai namų savininkas nebeu-prie bolii stumydymo esanti ge-riau apsvieta. Yra tokiai kurie skaito bepartiškus pirmeiviškus laikraščius, kaip ve „Vienv. Lietuv.” ar „Lietuva”. Tai mūsų bolininkams „socialistu-kams” tie vaikinai nepatinka; jie mat nori, kad visi skaitytų jū „Keleivii” ar „Kovą”. Bet tie karštulai nemato, kaip jū prota nužemino tie fanatiški laikraščiai, kurie juos nuvedė tik boles mušti, o ne protauti...

D. J. Janulionis.

NEW BRITAIN, CONN.

Nepamenu kuriame „V. L.” num. buvo patalpinta žinutė iš New Britaino kaslink atsilankymo „Tėvo Kazimiero” kapucino. Korespondentas p. M. pasakoja,

lejusį kvoterį; paskyrė 2 merginai Jnoz Grigaliūn, Box 774 Jeatta, Pa. Vyriausybė suturėjo; yra po Sąjungos globa. 5) Ona Žukauskienė su 4 vaikais, sulai-

kyta iš priežasties vaikų sirkimo; pagiujus pasiusta pas tėvą 1069 Tailor st., Chicago, Ill. 6—7) Antonina Ignatavičiutė ir Ona Valančiutė važiavo pas gimines, bet valdžia reikalavo tikro ištyrimo; paliktos lig laikui Sąjungos priežiūrai. 8) Marcijona Draugienė su sūnum 16 m. trachoma turėjo; sulaikytas; motina pasiusta ligonbūtin; pagiujus nusiusti į vieta. 9) Apolonija Rainienė duota \$2, valgis 50c. Telegramas 50c. pasiusta pas vyra 164—45th Court Chiego, Ill. 10) Anastazija Glaudelutė pas seserį, 1416 Bainbridge st., Phila., Pa. 11) Vineas Burgis pas pusbrolį Jnoz Pempę, 233 N. Claron st., Phila., Pa. 12) Petras Prakopa pas dėdė Joną Česną 1636 Wood st., Phila., Pa. 13) Barbora Stukaitė pas pusbrolį Kazį Mačiūną 417 So. Paulina st., Chicago, Ill.; klaidingu antrašu neatrasta ir 14) Barbora Vienaliutė pas pusbrolį Leoną Intas, Box 601 Melrose Park, Chicago, Ill.; — abi randasi 1227 So. 2nd str., Phila., Pa. po Sąjungos priežiūra. 15) Kotrina Berkšaitė pas pažistamą Jurgį Barysą 435 N. 10th st., Phila., Pa. 16) Andrius Dragva Box 83, Sampson, Pa. 17) Zofija Geraminienė pas pusbrolį Praną Urnižą 4459 Wood st., Chicago, Ill. 18) Antanas Stankevičius, duotas \$1 ant kelio ir pasiūstas pas pusbrolį 821 W. 34th st., Chicago, Ill. Minėtos ypatos buvo Sąjungos aprūpintos.

F. Mikelsonis.

DAR APIE MŪSŲ SPORTE-LIUS.

Mūsų jaunimas vis dar tebe-miega nuogandžios tamsos snau-dulyj ir nepraveria savo akių, ne-pasiūri patis, kur jie stovi ir ką daro.

Pasiūrėkim tik į mūsų viso-kius vasarinius išvažiavimus, ou-tingus, piknikus ir kitus. Ką mēs tėn pamatysim: nusidėvėjusius šokius bešokant, „Niger dance” tebevarotojant, kuriuos tik laukinių bešoka, o ne civilizuotas svie-tas; tokius jau senai ir Lietuviuje iš juoko vadina „pilvatriniai”; tokius „pilvatriniai” girdėtis kaip-kur jau ir valdžia uždran-dė, o mūsų „sporteliai” pasiūlioti. Štai ką patyrėme. Tume-lis yra bosu dirbtuvėje, kur mi-nėtas Kraugžlis dirba. Žinoma, dirba nuo stukų; o bosui reikia šen ir ten pasisiusti ar vieną ar kitą. Taigi minėta Kraugžli ir pasiūnčia. Kada reikia paduoti darbas, jisai į bosą sako: kaip bus su mano darbu, ką tu mane siuntei? Bosas sako: žinai, kad niekas uždyk nedirba; aš tau tavo užmokesčių padarysiu. Kada bosas padarė jam mokesčių už 5½ dienos \$11.40, minėtas Kraugžlis, priėjės pas bosą, klausia: kiek mano pėdies? Gavo atsakymą: 11 d. 40 centų. Tai Kraugžlis nu-ėjės pas raštininką sako: Man nerašykit daugiau, kaip 10 dole-rių. Ale raštininkas jo neklaušė, padarė taip kaip bosas liepė. Ka-da Kraugžlis gavo mokesčius ti-kietą, tai nešiojosi po visus dar-bininkus ir rodė, sakydamas, kad čionai katalikai žmogui dirbtį negalima, nes perdaug moka...

Newbritainietis.

EAST ST. LOUIS, ILL.

Berželio 9. ir pas mus atsilankė kalbėtojas p. Bagočius. Pasakė, ką socializmas gali gero nuveiki žmonių gerovei; socializmas ne-skiriasi tikėjimo: ar būtų katali-kas ar protestonas; davedė kele-tyrį prilyginimų, kur kas ką pavo-gė ar žmogų nušovė, viš buvę ka-talikai; kaip kunitai su gaspa-dinėmis gyvena ir nuo socializmo svietą nori atitraukti (lyg socia-listų nėra vagiū nei žmogžūdžių). Pasigyrė, kad jis esas Bostono sūdzia. Po prakalbų paprašė pu-bliskos, kad nešeitų laukan, o po-tam paklausė, bene turė po su-pe-

Natalia Masulevičiutė pas vaiki-ną Jnoz Grigaliūn, Box 774 Jeatta, Pa. Vyriausybė suturėjo; yra po Sąjungos globa. 5) Ona Žukauskienė su 4 vaikais, sulai-

II. LIETUVIŲ IMMIGRACIJOS DRAUGIJOS KONFERENCIJA.

Atsibuvu konferencija 16 ber-žlio, 1912, Jersey City, N. J. p. Skuo svetainėje 146 Morris St.—

Nors tūli delegatai pribuvu 10 val. ryte, bet posėdis atidarytas vos apie 2 val. po pietų, nes ne vi-si buvo susirinkę. Priėmus man-datus, pasirodė, jog pribuvu 31 delegatas. Pirmininkas St. Jan-kauskas atidare susirinkimą; tvarkos vedėju išrinktas p. A. Žo-lynas. Perskaitė protokolą pra-ėjusios konferencijos raštininkas Stanėlis; su tūlais pataisymais ta-po priimta.

Išdavė raportą pirminkas; priimta. Protokolų raštininkas raporte pranešė, kad nieko nevei-kė, nes nebuvu ką veikti. Rapor-tą priėmė nors ir tokį, koks buvo. Finansų raštininkas savo rapor-te pranešė, jog pinigų šiandien turime \$608.52. Išdininkas nepri-buvu konferencijon.

Buvo iššauktos komisijos refe-rendumo, gavimo čarterio, ir di-rektorijų taryba. Pirmutinė pranešė apie savo neveiklumą, antra apturėjimą čarterio, trečia nieko naudingio nepranešė.

Buvo kalbama, kad visiem pribuvusiems nuo draugijų dele-gatams duoti sprendžiamajį bal-są. Nutarė: draugijos negali da-lyvanti neužsimokėjusios savo duoklės.

Nutarta parengti agitacijinius laiškus ir išsiuntinėti draugijoms, gavus antrašus nuo redakejių. Išrinkta tam tikslui komitetas iš sekantę ypatų: pp. J. Jukelis, St. Jankauskas ir Simanauskas.

Nutarta pastatyti žmogų i kas-legarnę ant Ellis Island, kaip at-stovą. Tapo priimtos tam tikrai padarytos aplikacijos. Paskyri-mui žmogaus ant Ellis Island ta-po išrinkta komisija iš sekantę ypatų: 1) St. Jankauskas, 2) J. Jukelis, 3) A. Žolynas, 4) Vaške-vičius, 5) V. Šabanauskas, 6) J. Bradūnas ir 7) A. Stankevičius.

Nutarta pastatyti žmogų i kas-legarnę ant Ellis Island, kaip at-stovą. Tapo priimtos tam tikrai padarytos aplikacijos. Paskyri-mui žmogaus ant Ellis Island ta-po išrinkta komisija iš sekantę ypatų: 1) St. Jankauskas, 2) J. Jukelis, 3) A. Žolynas, 4) Vaške-vičius, 5) V. Šabanauskas, 6) J. Bradūnas ir 7) A. Stankevičius.

Paskui po svarstyti nuntarta išdi-ninką padėti po kaucija \$1,000. Tas pavesta pirmininkui.

Apsvarstęs abieju sekretorių

darbus ir delei parankumo paliko liglaikui vieną sekretorių Stanėli, su alga ant metų \$25.

Nupirkimui antspaudo ir kitus raštininkui reikalingus daiktus nuntarta ir pavesta centro valdybai.

Paprašė išeiti į kitą kambarį visų tū, kurie padavę savo kandi-datūrą ant atstovo į Ellis Island, apsvarstymui jų būdo. Buvo kal-bėta, teisybės žodelių pasakyta apie vieną kitą; bet buvo ir ap-smeižtos kai-kuriuos ypatos. Iš tū, taip vadinančiu apkaltinimų buvo matytis ypatiškumai. Kalbėjo kiek tik kas norėjo; bet pasitei-sinimo žodis neduotas. Pasiteis-ių komisijai.

Nekurie draugai parodė neuž-si-ganėdiminė dabartiniu organu „Keleiviu”.

Nutarta sekantę konferenciją laikyti 22 rugsėjo, Newark'e, N. J. 180—182 New York ave. Šv. Jurgio svetainėje.

St. Jankauskas įnešė, kad „Ke-leiviu” ištarti ačiu už talpinimą viršininkų antraši, nes „Vienvė Lietuvninkų” reikalavo už tai \$167. Sajunga ištaria aukoto-jams širdinga ačiu. Išlaidos \$47. Posėdis užbaigtas.

Prot. sekr. Jonas J. Hodell.

Visokais reikalais meldžiamė kreptis į centrą.

Viršininkų antrašai:

Prez. kun. J. J. Kaulakis,

333 Wharton st.

Vice-prez. J. Belauskas,

1939 Mifflin st.

Prot. sekr. J. J. Hodell,

316 Earp st.

Fin. sekr. J. Lukoševičius,

434 Tree st.

Išdininkas S. Mankus,

463 N. 9th st.

Visi Philadelphijo, Pa.

stojimo kalbėjo. Ateityje reikė-tu išsirinkti ne taip vienpusišką vedėją, kaip dabar. Tai bus di-desnė nauja draugija.

Dalyvavęs.

VIESTELIAUSKO VARGAI

Šiomas dienomis mums raše-iš-kauską iš Argentinos, Buenos Aires, mūsų sandarininkas p. Pan-ga. Aprašo apie mūsų gerbjama-jį viengentį, Andrių Višteliau-ską, kuris tėnai jau nuo kiek me-tų vietiniam ligonbūtyje, val-džios laikomas, kaip nebesvei-kos išminties; tvirtina, kad jis sergęs liga vadina „paranoia”. Šiaip rašo p. Pauga:

„Dabar mūsų gentainis, Andrius Jonas Vištelis, randasi var-gingame padėjime ir reikalauja pašalpos nuo visuomenės; mel-džia savo brolių lietuvių paau-kauti nors dėšimti dolerių, nusi-pirkimui sveikesnių jo širdžiai valgių. Ta, ką gauna ligonbūtyje, jis nebegali valgyti, nes kenkia tas jo ir taip jau menkai sveikatai. Padėkim sau: atneša koki porą kiaušinių, kurie esti pasmirdę ir kuriuos net ir sveikas žmogus iš-mestum laukan; todel nabagiai kartais valgo tik sausą duonelę! Jeigu turi tarsi keli centus, tai jam dar atneša kaip ko svei-kesnio pavalyti ir atgaivinti jo nusilpusią sveikatą.

„Aš turi užsiėm

„kaltų žodžių”, kuriais atsižymėjo Dr. Šliupo gadyne ir kitų žodžių kalėjų laikai.

Savo laiškelyj Višteliauskas taip gi pamini, kad jam dabar pinigai labai esa reikalingi, — prašo vos dešimties dolerių. Jisai taip gi pataria pasiūsti pinigus p-ni Paugai. Deltu kreipjasi į S. L. A., kaip i savo seniausį šelpėja. Prižada net žmogus, kaip išgyisi, tai paskolą sugražysias, arba galima būsi atsiimti jo savasties; mat jis sako turėjęs pirkęs La Platoje žemės sklypti; bet kaip Dr Šliupas pasakoja Višteliausko moterės žodžiais, tai ta žemė esanti gryna pelkė; mat nabagą Vištalį koks tēn agen tas anaisais metais diktai prigaives, parduodamas jam žemę... vandenį.

Jo laiškelį mēs perdarėm per „Tėvynę” į S. L. A. valdybą. Regis, kad S. L. A. išde dar yra pinigų, kurie buvo visuomenės suauktui Vištalio šelpimui. Todel be abejonės jam bus ta suma pasiūsta ir nors nedaugelis to mūsų garbingo vientautio pasilikusią gyventi dienelių palengvinta.

KAIP UŽSILAIKYTI KARŠČIUOSE.

New Yorko sveikatos departamentas atspausdino sekančius patarimus, kurių reikėtų kiekvienam prisilaikyti užėjus dabar karštymečiams. Anot tų patarimų, nieko geresnio nereikia patarti, kaip išvažiavimai ant šviežio oro, ypač į pamarius. Bet tie, kurie šito negali, turi prisilaikyti sekančius taisyklių:

1. Vilkėti taip plonai, kad kūnas jaustisi kiek galint lengvumą ir vėsumą.

2. Vengti didelių judėjimų ir kūno mankštymų; vengti saulės spinduliu.

3. Gerti tik šaltą vandenį ir kuodangiau.

4. Vengti alkoholinių gėrimų, arbato ir kavos.

5. Valgyt abelnai neperdaug, ir tai geriausiai žuvies, vaisių ir žalionių, ir gerti pieną ir pasukas (masliankas).

Tev. Myl. Dr-tes reikaluoose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirminkas: V. Daukys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.

Jo pagelininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.

Raštininkas: J. Žemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.

Kasierius: A. J. Povilka, 804, Bank St., Waterbury, Conn.

Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.

Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrel St., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill., J. Gabrys, 41 Bd. Balagnolles, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus TMD, reikalauose siūkite TMD Lit. Kom. nariu-redaktori, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 309 Knowlton St., Rockford, Ill.

(Raportu užbaiga.)

Raportas Literatiškojo Komiteto.

Turime už garbę pranešti gerbjamam šiam seimui TMD, jog šiai metais mēs atlikome savo privalusius ant tiek, kiek galėjome ir kiek galėjome ištešti TMD.

Kuningo Žilinsko raštai, pavesi TMD, išleidimui dar pernykščiamie seime, kaip jau pirminkas yra skelbę organe, yra spaudoje. Korektos taisymas, delei geresnio parankumo, pavesi pačiam autoriumi.

Apart kun. Žilinsko raštų, mēs patarėme centro valdybai išleisti Dr. Garmaus paskaitas iš Biologijos ir Bakteriologijos, kurias

pirmininkas yra organe skelbęs pareis nuošimčio iki 1912 vasario 1.

98. Nei rankų, nei galvos, nei kojų, nei uodegos, tik turiu ašrius dantelius ir gaudau mažus žvērelius.

99. Juozas Kamblaitis pasi-

statė lietuvių kolonijoje namelį ir priešakiniam ruime nori gražiai ištasyt grindis. Ruimas yra 18 ketvirtuotų pedų 6 colių ilgio ir 12 pėdų 3 colių pločio. Ketvirtuota pėda kaštuoja \$8.25. Dabar Kamblaitis jau čielas mėnuo rokuoja ir nežino, kiek jam už visą ruimą kaštuo.

100. Kokis medis yra visiems užmokestis?

R. Baltrūnas.

IŠRIŠIMAI IS N 27:

81. Amerikai Panamos kanalo statymas lėšnos netoli pusēs bilijono dolerių. Nauda bus tokia kad nuo plaukiojančių tėnai laivų Amerika ims muitą, nupigs Rytinei Amerikai į Ramų Okeaną laivų kelionē, daugiau Amerikos laivai galės pervežti tavorių, pasidės tarpe Šiaurinės ir Pietinės Amerikų pirklyba.

82. Šykštus.

83. Kalkės (vapna).

84. Vežys.

85. Kiek oškos kailis aptempja.

Išrišė gerai šie:

J. Mikitas iš E. Arlington, Vt.: 81 (iš dalies), 83, 84.

Z. Kaminskas iš Chicago, Ill.: 81, 83, 84.

M. Paužoliene iš Philadelphia: 83, 84, 85.

P. Mlis iš Brooklyn, N. Y.: 81, 82, 83, 84.

IS ARGENTINOS.

„Žvaigždės” 28 N, tūlas žmogus aprašo savo patyrimus Argentinoje, Pietinėje Amerikoje, iškurdabar vėl sugrižo Amerikon. Jisai rašo sutikęs keletą lietuvių, bet gyvenimo nenugiria. Indomu, kad ir tėnai lietuvių veda laisvalybių srovę. Štai kaip jis rašo:

„Aš Povilas G. iš Anykščių paprapijos, Vikonių sodžiaus, buvau Philadelphijoje 5 metus. Dirbau Spulkaunijoje ir turėjau susirinkęs gražaus skatiko. Nelaimė lėmė sutiki savo pažystamą Juozą B. nuo Raseinių, kuris, buvęs Argentinoj, labai ingyrė tą šalį. Pasiukvatines ant didesnių uždarbų, mečiau savo gera darbą Philadelphijoje ir išsipirkęs už 110 dol. laivakortę išvažiavau aukso-sidabro maišus krautui Argentinoje. Agentas, pas kurį pirku laivakortę, indavė man adresą, ant kurio važiuodamas, pagaliaus atsidūriau Colbano miesto apylinkėse. Oras tėn labai karštas, žemos suvis nėra. Reikėjo dirbtai ant farmų ūkės darbus. Darbas daug sunkesnis nei Lietuvoje, pasilsio nėra per kiaurą metą. Tik šventomis dienomis nereib dirbtai; bet bažnyčios toli. Žmonės turi gyventi, kaip gyvuliai. Per tai daugumas pasileidę. Lietuviai toje apylinkėje suėjau keliolika, bet nuo tikėjimo kuone visi atsėlę; apie dušios reikalus nei kalbėti nenori. Uždarbis gana geras. Gaudavau po 2 doleriu ir puse ant dienos; bet kas išto, kad už pragyvenimą reikėjo moneti gaspadinei po 1 dol. 75 centus už dieną. Taigi belikdavo pora dešimčių centų ant drapanų ir išeigos. Padirbęs pusantį metų ir negalėdamas nieko sučedytis, turėjau bėgti iš tos sidabro šalies.

96. Aš vis tupju, visi eina, ir taip turiu savo dainą: apačioje man kojos pūna, viršum mano sprandą kuliai.

97. Aš turėjau \$465. Indėjau tuos pinigus bankon, kuris žadėjo man mokėti 6%-nuošimčius. Indėjau pinigus 1909 m. gegužės 1, o norėčia žinoti, kiek man

pareis nuošimčio iki 1912 vasario 1.

98. Nei rankų, nei galvos, nei kojų, nei uodegos, tik turiu ašrius dantelius ir gaudau mažus žvērelius.

99. Juozas Kamblaitis pasi-

statė lietuvių kolonijoje namelį ir priešakiniam ruime nori gražiai ištasyt grindis. Ruimas yra 18 ketvirtuotų pedų 6 colių ilgio ir 12 pėdų 3 colių pločio. Ketvirtuota pėda kaštuoja \$8.25. Dabar Kamblaitis jau čielas mėnuo rokuoja ir nežino, kiek jam už visą ruimą kaštuo.

100. Kokis medis yra visiems užmokestis?

R. Baltrūnas.

IŠRIŠIMAI IS N 27:

81. Amerikai Panamos kanalo statymas lėšnos netoli pusēs bilijono dolerių. Nauda bus tokia kad nuo plaukiojančių tėnai laivų Amerika ims muitą, nupigs Rytinei Amerikai į Ramų Okeaną laivų kelionē, daugiau Amerikos laivai galės pervežti tavorių, pasidės tarpe Šiaurinės ir Pietinės Amerikų pirklyba.

82. Šykštus.

83. Kalkės (vapna).

84. Vežys.

85. Kiek oškos kailis aptempja.

Išrišė gerai šie:

J. Mikitas iš E. Arlington, Vt.: 81 (iš dalies), 83, 84.

Z. Kaminskas iš Chicago, Ill.: 81, 83, 84.

M. Paužoliene iš Philadelphia: 83, 84, 85.

P. Mlis iš Brooklyn, N. Y.: 81, 82, 83, 84.

LITERATISKOS SMULK-MENOS.

Bernard Shaw, anglų dramaturgas, nepasisekus padaryti ant paryziečių geidžiamo išpūdžio, šiaip apie Paryžių išsireiškia:

„Paryžius tai paskučiausias pa-

saulių miestas, kuris neįstengia

surasti ir priimti autorių arba

kompozitorų, ingijusi jau tar-

tautinę reputaciją. Londonas

ya dvidesinti penkias metais

užpakalyje laiko, o Paryžius 10-

čia metų užpakalyj Londono. Pa-

ryžius, tai puikus miestas. Bet

paryziečiai dar neatradaro Pary-

žius. Todel ne stebėtina, kad jie

ir manęs dar neatradaro. Int de-

simtį metų Paryžius mane su-

rars...

— Sitokiu turiniu išspauzdinta

plakatai ir paskleista po visą Pa-

ryžių. Tačiaus šitoji bengalinė

ugnis iškilo į padangę ir vėl nu-

puolę.

Penki metai atgal (1907 m) Paryžiuje buvo statoma ant see-

nos B. Shaw'o garsiojo „Candi-

da“. Nepadaryta jokio išpūdžio.

Žinoma, kai-kuris paryžietis, ret-

karčiai atsimindavo, jog Angli-

joje gyvena tūlas Bernard Shaw.

Dabar-gi buvo statoma jo „Mrs.

Warren's Profession“. Šita dra-

ma pasiekė net aštuonesdešimtā

perstatymą. Vienok neatsitik-

nieko tokio indomaus: vieni pa-

gyrė ją, kiti-gi — papeikė.

„Sitos dramos idea“, rašo Ga-

briel Trarieus laikraštin „La

Revue“, „yra stebėtina ir turi

savę ypatingą spęką. Ją galima

šitaip formuluoti: Nėra moralė

be turtų. Nėra turtų be primiti-

vės nemoralės. Tokiu būdu vi-

sa moralė, abelna tariant, nemor-

ališka. Ir kas tai yra moralė

(arba dora) bei kaip i ją žmonija

turėtų santykiauti, gal tik antro-

ji gentkartė nuo mūsų tegales

išrišti. Šitos tezės išaiškinimui

autorius išsirinko dalyką, kuris iš

sykio yra vaizdas iš kraštutinis.

Ir su šiuo Mme. Warren — rašo

Current Literature — nuslydo

int savo vietą, int berybę taip ty-

liai, kaip dokumentas int stalciu-

ka.

Gustave Lanson sako, jog sce-

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

1.

Niekas, dargi pačių čigonų, nežinojo kas buvo Zynos tėvas ir kas motina.

Vieną vėlį rudenį, tas buvo prieš penkioliką metų, važiuodami nuo Plungės, pakelyje rado jie sušlapusią, sušalusią čigone su maža mergaitė. Pasigailėjo vargšiu ir pasiėmė su savim; aptaisė sausais drabužiais, sušildė ir, vežiman pasisodinę, nusivežė. Nuo to laiko Zyna ir jos auklė jau neišskyrė su taja čigonų banda.

Tiek težinoma buvo apie Zynos praeitį. Nei ji pati daugiau nieko neatstumė. Tačiau, laikui bėgant, čigonų banda nemaža turėjo vargo su Zyna. Vieną kartą, pavarai, čigonams per Ventą besikeliant, kažkaip išvrito iš laivo senę auklę ir prigérę. Zyna, tokia linksma ir maloni su visais ligšiol, staiga nutilo, neištikimomis akimis žiūrėjo į savo geradarius ir draugus, nedainavo, šalinos šokių. Išpradžių čigonai pamane, kad dylikos metų mergaitė išsimylėjo ir delei nelaimingos meilės tokia nutilusi. Bet ilgainiui pamatė, kad tai ne ta priežastis; čia turi būti kas kito, kas nors tokio, kas čigono dvasiai nesuprantama ir per tai svetima.

Naktimis, kada čigonai imdavosi savo amato, iš užpakalio sekldavo Zyna ir, jiems atgal grįžtant, pasislėpus kur nuošliai, matydam žmonių nuoskaudą, griaudžiai verkdavo. Ji labai dažnai sekiodavo paskui, kol jos galū-gale nesusekė ir nenubūdė. Nubausta Zyna neverkė, nieko neatšakė, tik jos dailios, rausvos lūpytės labjau susičiaupė, akis indubo giliai ir žerė kažkokias, slėpinigas varsos ir reikšmės kibirkštis. Nuo to laiko vienai senai čigonei buvo pavesta ją daboti.

Senos čigonės geros moteriškės būta. Zyna netrukus ją pamėgė; bet nevezidint į tą draugišką ryšį, į senutės nepaprastą atvirumą su mergaitė, nei vienu žodžiu neprasitarė, nei vienu pasijudinimu nedavė suprasti senutei, kas ją slėgia, kas spaudžia, kokios mintys skrajoja jaunoje, drasioje galvutėje. Senutė pasakojo Zynai apie laisvą čigonų gyvenimą, apie buvusių „atamanų“ turtus, jų mylimas, jų „didžius“ žygius ir tą stebūklę, plačią, be jokiu ribų liuosą laisvę. Sekė jai pasakas iš ūkanotos čigonų praeities, dainavo karštą, pajautimą žadinančias, pašelusias, geiduliū žerinčias čigonų dainas. Stengesi senutė kaip mokėjo ir kiek mokėjo inkvēpti Jon praeities liekanas, kurios gyvu žodžiu pereidavo iš kartos karton, rūpinosi, kad ta „stebūklė“ dailė neminiūtų drauge su ja, bet paliktu Zynos širdyje ir mintyje.

Mergaitė visko, rodos, atidžiai klausės, viską atminė ir pamažu, nežymiai šypsojos. Audringa rudens vakara, kuomet vėjai pašelsiame šokyje ardydavo nuplikusių pušes pasaulio krūtinę, jiedvi, būdoje susisėdusios, atsiuodavo skaisčios senovės atsiminimams — bent taip senutė darė. Zynos akis buvo įsmegtos tolēn, jos klaidžiojo žvaigždžių ir paukščių keliais, jos gaivino jausmus ir mintis, kurie gal-būt, niekuomet neateidavo galvą paprastam čigonui. Ir kartais, kuomet užsipaskojusi senutė, besigerėdama praeities skaistumu užmiršdavo dabartį, staiga atsiliepdavo skardus, yt sidabras, Zynos balsas:

— Kodėl, Myra, anuomet tokie negeri žmonės būdavo?

Nutrauktos pasakos žodžiai apmirdavo ant senutės lūpų ir ji, lyg negirdėjusi, ar paklauso nesupratusi užklausdavo:

— Ar nesuprantai, Zyna?

Mergaitė, nepakeldama akijų, ir jos paklauso negirdėdama, savo minčių vedama, tylomis klausdavo:

— Kodel, Myra, žmonės vieni kitus skaudžia?

Myra, išgirdusi tokį sakinį, ir, matomai jo prasmės nesuprasdama, senomis smegenimis stengdavos surasti atsaką senovės pasakose, legendose, ar dainose. Bet tuo tarpu nuo Zynos lūpų nulėkdavo kita, dar neaiškesnė senutei, paklausa:

— Kodel, Myra, nėra teisybės žmonėse?

(T. b.)

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

AITVARAS.

J. WEYSENHOFF.

Vertė

KAZYS PUIDA.

panelė suprato visą kenksmingumą vieno tik protinio darbo del psychinio bei fyzinio asmens išsiplėtojimo ir, kaip ir Levas Tolstoju, patarė savo vienalaičiams gyventi „i kelis vežimus pasikinkius.“ Fyzinis darbas, tvarkiai suderintas su protiniu triūsu, suteikia galū-gale tokį visapusiai išplėtotą asmenį, apie kurį taip ilgėdamos svajojoro žymus kritikas Michailovskis. Tačiau, visa trukampiu, lėkė antis. Stabtelėj medėjai išgirdo ju kelionės trukšmą, skubą, mechaniską. Traukė ezeran.

— Ka? eiva ant salos? Kol visai sutems dar

galiava kelioliką ančių numušti. Ot, plėpēs traukia, visu didžiausios, be žalių plunksnų sparnuo-

nimo.

Pačioje pradžioje 1600 metų Kampanelė pate-

ko Neapolio kalėjiman. Balandžio 6 d. 1629 m. per

francuzų vyresnybės užtarimą išleista jis laisvėn.

Kaipo išskirtinos malonės išreiškimą, nuvargusiam

šešesdešimties metų seneliui suteikė popėjus Urbino

VIII. dvišiškosios kolegijos direktoriaus vieta

ir pilnā laisvę spausdinti savo raštus. Bet Kampanelė sumanę aplieisti neištikimą savo pamotę-tėvynę

ir išsikėlė Francijon, kur jo laukė draugai — kar-

dinolas Rišelje ir karalius Liudvikas XIII. Kampan-

elė buvo išpanų priešininkas ir tai buvo jų drau-

giškumo stiprus pamatas. Rišelje suteikė jam gau-

sią piniginę paramą, o pats karalius sutiko jį Pa-

ryžyje plika galva. Kuomet karaliui gimbė sūnus,

ilgainiu Liudvikas XIV., tai Kampanelė parašė

dofinui pagerbtį poema. 1636 metais Rišelje ištei-

gė moksly akademiją ir Kampanelė buvo vienas

pirmųjų jos sanarių. Ir taip, pagarbos bei užtarimo

stipriųjų šio pasaulio apgobtas, baigė savo die-

nas garsus italių filosofas-komunistas. Mirė jis

gegužės 29 d. 1639 m. Paryžiuje.

8.

Žan-Žak Russo.

(Jean-Jacques Rousseau).

1712—1778.

Iš humanizmo ir reformacijos tarpulaikio per-

sikeliamė tokian-pat audringan francuzų revoliuci-

jos metan. Prieangyje to meto stovi Genevos pilie-

tis Žan-Žak Russo, o pabaigoje Grakehas Babėf. Au-

glija suteikė Tomą Mora, Italija — Kampanelė,

Sveicarija — Russo, o Francija — Babėf — aug-

čiausius tų historinių periodų protinio išsiplėtojimo

punktu.

Persikeldami mintimi ano meto Francijon, kni-

ris ankstai jungiasi su didžiaja francuzų revoliuci-

ja, surasime tenai išsiša eilę garsių filosofų, rašyto-

ju bei mokslyvrių kovojančiu su tradicijomis reli-

gijos bei valstijos formomis. Volter, Didro, Delam-

ber, Kenė, Helveekis, Kondiljak, Kiuvje, Lauvazje

ir k. tai vis kovotojai su visomis feodalio sutvarky-

mo palaikomis. Protinė revoliucija aplenkė politi-

kinę. Bet vyriausiai vieta tarpe tų proto aristokra-

tu užemė atskilęs tuo metu Francijon Žan-Žak

Ruso. Jis jnešė daug savo išsiplėtojimo bei

neapykanta, kova su sociale nelygybe ir ci-

vilizacija puošes, kaip išgaminiai pamatyse, plato-

nisku pobūdžiu, nors ir išsiliedavo puikiai, žavin-

čiai parodoksa. Nevezidint viso savo originališ-

kumo Russo buvo to meto didvyris ir drange su ki-

tais tuolaikais veikėjais nemaža prisidėjo prie se-

niosios tvarkos sugriovimo ir naujosios liberalės,

ivykinimo.

1749 metais Dižono akademija pasiūlė tėma

premijai ingtyi: Ar mokslo bei mėno išsiplatinimas

pagerino ar sugadino žmonių būdą. Akademija pa-

skyre premiją už disertaciją, kurią buvo parašė

Ruso. Sioje savo išsiplėtojimo disertacijoje Russo ankstai

prieto prie labai svarbus bei gilaus klausimo apie

mokslo bei mėno roľę inominio visuomenės sutvar-

kymo ribose, bet tuoju klausimo išsiplėtojimo negalima

pasitenkinti. Tuotarp jis pirmutinis prieto prie

išsiplėtojimo to opaus klausimo iš socialės nelygybės at-

žvilgio ir jis pirmutinis atsiene mokslo bei mėnani-

tan apšviestos visuomenės staban, be imprasto ša-

blioniškumo bei šališkumo. Kad išsiplėtojimo pasiūlytojai tėma priešingai, t. y. pasakyti, kad mo-

kslos bei mėnas sugadino žmonių būdą, reikėjo tu-

reiti „apšviestos“ metu daug drąsos. Griežtai atsi-

skirdamas nuo klasizizmo bei humanizmo tradicijų

nuo Moro bei Kampanelės idealų, nuo apšviestos

encyklopédistų veikimo, Genevos enfant terrible

(T. b.)

VIENYBĖ LIEUVINKŲ

J. WEYSENHOFF.

Vertė

KAZYS PUIDA.

medėjas, o dabar savo tėvų palaikines dubos šeimininkas, smulkmeniškai nurodinėjo Mikolui:

— Kai tik pastatysiu tave, tai jau valandą, kiti — ša! O poperoso — nei nemanyk; O jeigu senis išlystu, lauk, kol visas pasirodys. Iškiot galvon nešauk — kad tu jam galvą į trupinius snaižtum, nuslinks uolon — o paskui tai nors visą kalną kask! Nei takas prie dvėselienos neina. Taip tu sau ir išidėk galvon, jei nori turėti tarbą iš barsukų kailio ir iš jo taukų vaistų tavo tetai.

Mikolas labai norėjo ir vieno ir kito, bet visulabausiai geidė prideti priė naujuojų medėjo laimiui pirmą numuštą barsuką. Ėjo vis lėčiau, aplendamini gulinčias ant žemės traškias džiūsnas, kol užlipo nedidelį kalnuiką, iškipais urvaišas išartą. Kai kurie jų jau lyg buvo samanomis bei velėnomis prisidengę; du dar naujai nuburisniu smėliu veizdėjos miškan. Stasius, atsargiai eidamas, apžiūrėjo vienus urvus, raukési, lankstési, lyg kad uostė. Staičia jo akis nušvito laukiniu džiaugsmu ir tarė pašnibždomis, statydamas Mikolą už medžio ir nurodymas dvi nauji skyli:

— Cia ir čia — tikrai bus! Aš eisiu kitur. Ir tien pasitaiko.

Palikę vienas, Mikolas ēmė klausinėti miško apie visokius galimus sumanytos medžioklės atsitikimus. — O miškas bylojo šnabždēsiu, kursiaudė dar augštai, giedriame danguje, kuomet žemė jau visiškai tamson pasinėrus buvo; tiktais kvėpavimo tyliu nebyliomis kyaptimis.

— Abi naujieji skyli nukreipti vienon pusėn — gerai stoviu; barsukas, išlindęs, nepastebės manęs — Cia reikia greitai šauti, nes staigus kalnuikas; o tai barsukas tuo dings už kalno ir kadugiuose — Čia bus geriau: erdviau kiek ir toliau miškan matyti — bet aš irgi iščia labjau matomas — ?

Zengė dar du žingsniu, norėdamas geriau pasisilėpti ir net žvėri budrumu apeiti. Bet pastebėjo, jog iščia nemato pirmojo urvo skylės; sugrižo senojo vieton. Tikru chirurgo apdairumu, pravėrė šautuvą ir pažiūrėjo ar tinkamus žingsnius buvo išsidėjęs.

— Taip — grankulkos. Stasius sako, jog ne gr

Filosofija ir žmoniškumas.

(Užbaiga.)

Niekuo čia nesikiša p. Nezinomo paminėtas „netikės surėdymas draugijos“. Ta giesmę pas mus senai jau atkartoja visi, kurie nenori mislyti ir dirbt. Augštėsni protavimai arba filosofija ne tada bus reikalinga, kai išyks geresnės sąlygos, bet dar reikalinga, kad mės prisištume prie geresių sąlygų išykinimo. Juk ne tada joja, kai eina nusipirkę žirgo, bet tada, kai nusiperka žirga. Mums dabar reikia daugiau mislijimo ir apmislyto darbo. Mums reikia iingiti laisve visokiam protavimui. Mums reikia nepersekioti žmonių nuomonių. Reikia išveisti iš mūsų tarpo fanatizmas, kokiame tik pavidale jisai neapsireikštū. Žodžiu sakant, mums reikia žmoniškumo. Man rodos, kad p. Stakėnas teisgai nurodo, kad reikia mūsų žmonėms perskaityti geografija, etnografija, apie kitus svetetus, astronomija, historija (prie historijos aš dar pridėčiau ir bibliją), nuo kurios mūsų lengvos galvos žmogeliai taip pertosi: biblijoje jie daugiau atrastų tos jau „bedievystės“, kurios taip jieško ir kurią gaudosi iš ignorantų prakalbininkų...). Visi stambesni populiariski mokslo veikalai kaip tik ir pastumės mūsų liudij pri į gilesniu protavimui.

Atminkite, kad šiandien pasaulio žmonės neišpasakytais dauginasi ir sunkiai pasidaro gyventi. Bet kam sunkiai? Ne-gi tiems, kurie tebeturi vilčiant savo rankų ir pečių. Lengva tokiemis buvo gyventi senovėje, kad žmogui tereikėjo ausinės kepurės, trinycių ir vyžų. Tada žmogus buvo sveikas ir duonos su vandeniu pavalgęs. Delto, kad nereikėj sunkiai dirbt su protu. Šiandien atėjo gadynei dirbt su protu. Kaip mokytas profesionalas, taip ir prastes fabrikų ar laukų darbininkas daugiau pradeda dirbt su protu, kad iš žmogaus darbo daugiau pasigamintu maisto, aprėdalo, žaislių, papuosalų ir kitokiu priviliumu, be kurių šiandien žmogus nebėt gali apsieiti. Tai-gi dabar žmogui reikia labai daug mislyti. O kad galėtų jo mintis būti vaisingesnės, jisai turi daugiau ir riebaju pavalygti bei savo darbą taip palengvinti, kad nenuilstu protas ir sveikata. Reiškia: reikia laisvos apšvietos ir mislijimo. Neveltu dabar visus girdisi nuolatinis šauksmas: „apšvietos! apšvietos!“ Apšvietos žmogui šiandien yra toks jau reikalingas daiktas, kaip ir duona, nes praktikoje yra: apšvietos — tai duona. Todėl mums jau neužtenka bevilčiai laukti iš dančiaus nukrantiščių „geresnių sąlygų“, kaip daugelis pas mus, šneka, bet reikia mums be paliovos ir sujėgū intempimu patiens išsidirbt i geresių žmonės, kurie padarytume šitas geresnes sąlygas. Sąlygų niekas nepataisys, kaip tik pati žmonės.

Ant nelaimės pas mus žmonės nenori dirbt protu. Jie pasitiki, kad jų gyvenimas pasitaisyti, kada virs politiškos sąlygos. Tarp ko kito labai daug pasitiki ir nuo socializmo. Taip mės matome historijoje tokius didelius pasitikėjimus nuo visokių naujėsių partijų. Sakysime, kokios tai didelės viltis buvo padėtos ant republikonizmo mokslo! Tiesiog jo laukta, kaip biblijinės iš dangaus nukrantiščių mėnmos. Bet neilgai žmonės šituo perversmu džiaugėsi. Republikonizmo idea buvo gera savu keliu. Tačiaus nelaimė buvo, kad dar nėra pasaulyj tiek daug gerų žmonių, kurių nedaleistū šitų gerų ideų išversti augštyn kojomis. Šiandien grečiumi esti ir republikos ir monarchijos. Ir po teisybėi, kai-kuriose monarchijose (kaip Vokietijoje) žmonės laimingiai ir ekonomiškai stipriau gyvena, negu respublikose. Viena gera respublikų pusē pasirodė tame, kad čia žmonės išsidirbt demokratiską dvasią. Tai yra prisirengia ateities gyvenimui, kuri tik republikonų vaikų-vaičiai gal laimingesniu atėras, kada bus daug geresių žmonių. Socializmas gal ir dideli žingsnių pirmyn padarys, ir ant politiško lauko tuo tarpu ideo rasi nėra geresių, kaip socializmas. Bet pakol žmonių dipžuma neapsivies, patol ir socializmas nejės angeliškos tvarkos. Ypač dviessios laisvė gal turės net ir sunkų križių pergyvent po socializmo režimui. Juk dabar mės matome, kaip žemesnių tautų žmonės, socializmo varden, veda kova nevien už principus, bet ir už suvaržymus laisvosios minties. Pavyzdžio užtenka nuo lietuvių ir lenkų. O kur laisvė bus suvaržyta, tėnai žmonių gyvenimas nepasigerins. Krikščionybės uždėjėjas, Kristus iš Nazareto, buvo įvedės prakilnį komunizmą, kuris atsako šių dienų socializmui. Ta idea buvo graži iki III. ir IV. metašimčiui, pakol pati krikščionis buvo persekiojami. Bet vos tik krikščionybė ingavo viršū drang. ir politikoj, tada pati krikščionis pradėjo persekoti laisvają mintį; ir šiandien matome, kad ir pati krikščionija turėjo nupulti. Daug gero atnešė ir krikščionybė. Bet nelaimė buvo, kad krikščionis buvo paliovė žmogų laučint individuališkai. Kaip tik tė paliovė tuojuas prasidėjo žmonių dviessios užmigimas. Pasiliove mislijimas, prasidėjo užsistikėjimas tik ant evangelijų ir dviaskių vadovų, kurie del kitaip manančiu-

sukūrė laužus. Kas gi kitas yra šiandien partijų programai, jeigu ne žmonių dviessios užmigdymui evangelijos? Čia yra tos pačios evangelijos, tik kitokias žodžiai ir kitokioje tvarkoje sakomos.

Kas nori pastatyti gera namą, tas pirmiau pats rūpina gerų rastu ar plsty. Taip ir geresnės draugijos sustatymui reikia išlavintų ir dviessioje laisvų piliečių. Kada aš pamislinu apie šių dienų reikalaivius „geresnių sąlygų“, tai man prisimena naujas maišas ir supuvę bulvės. Maišas — tai sąlygos, o bulvės — tai žmonės. Nors ir naujausin maišan supilsi supuvusias bulvės, tai neilgai džiaugties, nes bulvės ir geriausiai maiša supūdys. Taip ir draugijos je: nors šiandien kokiuo stebuklu staiga padarytum geriansias sąlygas, — kas gali užtikrinti, kad ne-apšviestos minios šitų sąlygų nepavers i betvariška haosa, kaip padarė su republikonizmu. Berods sakoma, kad socializmo programui išyvus šitas būsis negalimu. Bet šitas tebėra tik žodžiai, o ne faktai. Taip buvo manyta ir republikonizmu išyvstant, buvo užtikrinta laisvė, lygibė ir broliškumas. Šiandien pasirodė, kad tai yra nelaisvė, nelygibė ir nebroliškumas. Žinoma, kiekvieno doro ir išminingo žmogaus pareiga yra vienvalios rūpinties apie geresių sąlygas — apie naują maišą; bet dar daugiau tur rūpēti ir apie naujas ir sveikas bulvės, tai yra apie knodidesnį žmonių išsilavinimą.

Permainų i geresnį mės visuomet turime norėti ir prie to eiti. Bet permainas padaro patį žmonės. Visi ir trokšta permainų. Tik kiekvienas kitaip suprantą ir kitoniskai darbuojasi. Jeigu vieni kur suklsta, tai kiti atitaiso. Bet viskas turi eiti žmoniškumo keliu. Nes mės esame žmonės, o ne bepriciai gyvūnai. Pirmiausis žmoniškumo pagrinimas turi būti **Laisvė**. Turi būti duodama kiekviename žmogui laisvę protauti, kalbėti ir rašyti. Ir kada visi laikysis žmoniškumo, tai ir laisvai kalldami ar rašydami, jie stengis ir kito žmogaus laisvę apiprekioti. Koliojimaisi išnyks, nes tada žmonės nebe gali aplieiti. Tai-gi dabar žmogui reikia labai daug mislyti. O kad galėtų jo mintis būti vaisingesnės, jisai turi daugiau ir riebaju pavalygti bei savo darbą taip palengvinti, kad nenuilstu protas ir sveikata. Reiškia: reikia laisvos apšvietos ir mislijimo. Neveltu dabar visus girdisi nuolatinis šauksmas: „apšvietos! apšvietos!“ Apšvietos žmogui šiandien yra toks jau reikalingas daiktas, kaip ir duona, nes praktikoje yra: apšvietos — tai duona. Todėl mums jau neužtenka bevilčiai laukti iš dančiaus nukrantiščių „geresnių sąlygų“, kaip daugelis pas mus, šneka, bet reikia mums be paliovos ir sujėgū intempimu patiens išsidirbt i geresių žmonės, kurie padarytume šitas geresnes sąlygas. Sąlygų niekas nepataisys, kaip tik pati žmonės.

Ant nelaimės pas mus žmonės nenori dirbt protu. Jie pasitiki, kad jų gyvenimas pasitaisyti, kada virs politiškos sąlygos. Tarp ko kito labai daug pasitiki ir nuo socializmo. Taip mės matome historijoje tokius didelius pasitikėjimus nuo visokių naujėsių partijų. Sakysime, kokios tai didelės viltis buvo padėtos ant republikonizmo mokslo! Tiesiog jo laukta, kaip biblijinės iš dangaus nukrantiščių mėnmos. Bet neilgai žmonės šituo perversmu džiaugėsi. Republikonizmo idea buvo gera savu keliu. Tačiaus nelaimė buvo, kad dar nėra pasaulyj tiek daug gerų žmonių, kurių nedaleistū šitų gerų ideų išversti augštyn kojomis. Šiandien grečiumi esti ir republikos ir monarchijos. Ir po teisybėi, kai-kuriose monarchijose (kaip Vokietijoje) žmonės laimingiai ir ekonomiškai stipriau gyvena, negu respublikose. Viena gera respublikų pusē pasirodė tame, kad čia žmonės išsidirbt demokratiską dvasią. Tai yra prisirengia ateities gyvenimui, kuri tik republikonų vaikų-vaičiai gal laimingesniu atėras, kada bus daug geresių žmonių. Socializmas gal ir dideli žingsnių pirmyn padarys, ir ant politiško lauko tuo tarpu ideo rasi nėra geresių, kaip socializmas. Bet pakol žmonių dipžuma neapsivies, patol ir socializmas nejės angeliškos tvarkos. Ypač dviessios laisvė gal turės net ir sunkų križių pergyvent po socializmo režimui. Juk dabar mės matome, kaip žemesnių tautų žmonės, socializmo varden, veda kova nevien už principus, bet ir už suvaržymus laisvosios minties. Pavyzdžio užtenka nuo lietuvių ir lenkų. O kur laisvė bus suvaržyta, tėnai žmonių gyvenimas nepasigerins. Krikščionybės uždėjėjas, Kristus iš Nazareto, buvo įvedės prakilnį komunizmą, kuris atsako šių dienų socializmui. Ta idea buvo graži iki III. ir IV. metašimčiui, pakol pati krikščionis buvo persekiojami. Bet vos tik krikščionybė ingavo viršū drang. ir politikoj, tada pati krikščionis pradėjo persekoti laisvają mintį; ir šiandien matome, kad ir pati krikščionija turėjo nupulti. Daug gero atnešė ir krikščionybė. Bet nelaimė buvo, kad krikščionis buvo paliovė žmogų laučint individuališkai. Kaip tik tė paliovė tuojuas prasidėjo žmonių dviessios užmigimas. Pasiliove mislijimas, prasidėjo užsistikėjimas tik ant evangelijų ir dviaskių vadovų, kurie del kitaip manančiu-

Kaip-kas pasakys, jog aš nuo tėmos nuklyduau. Priešingai aš tik ją išplėčiau. Ar mės daug ar mažai dar pajėgsime studiuoti filosofiją, bet atėjo kiekvienas, kad mės tuomi užsiūtumė. Dabartinis mūsų draugijos judejimas ir kritikos parodo, kad mės kylame augštyn susipratime, kaip protaujanti žmonės. Nėra dar šitam judejimui vardo, nėra dar organizuoto darbo; bet patsai judejimas parodo, kad pas mūs kyla labai didelis judejimas. Klerikai vadina šitą judejimą „bedievyste“; socialistai „socializmo priešais“. Bet jie abei, kaip dogmose ir programose surakinti žmonės, šitą judejimą aškiai nesuprantame. Tai yra judejimas laisvos kritikos, etikos, žmoniškumo — žodžiu sakant, tai yra naujai gimstanti lietuvių tarpe filosofija, kuri dieina ne metu pas mūs subangus i didelę ir historišką srove.

Vaidėvutis II.

Norjis didžiausia bėda: augštasis dangus — nelipsi, juoda (kieta) žemė neilisi, — turi vargti ant sveto.

Neimsi glėbiu lobio pradėdamas gyventi. Rasi įspins saulę ir į mūsų langą. Mainai varnomas, priedai vaikams. Ką padės makstis be peilio.

Bloga sėkla ir nesėta auga, o geroji ir pasėjus nedera.

Ne laikas šunis lakinti, kad vilkas bandoje. Kad jis kalba, milta bira, o kad jau reikia duoti, nėra nei pelu. (Vysk. Baranauskas užrašai).

CICERONAS.

(Užbaiga.)

nas dar patricius pašaukė 62 Sulla, diktatoriaus seceraiti, kaip Katilinos suokalbininką, podraugą ir Ciceronui užmesdamas, jog nebūdamas iš gimimo romėnu, elgiasi sau, kaip kokis viešpats ir pagal savo pasimēgimą vienus iš to suokalbio pasmerkia, kitus tuo pačiu būdu išteisina. Toje prakalboje Cicero teisindamas Sullą, taipogi turėjo ir pats save.

Oratio pro A. Licinio Archia poeta. Archias, graikų poetas, gimus Antiochijoje, ir savo jaunystės dienose atkeliauves Romon, surado sau įmeiga į dangu bėtūs turėti ir garsių piliečių namus. Jų vienas, L. Licinius Lucullus užraše jį Heraklėjos piliečių skaitliun, kuris miestas sujungtas buvo su Roma, per ką Archias tapo ir Romos piliečiu. Tarpe to nekoks tėv Gratius apskundė jį 62 m. už neteisus pasavinimą piliečio teisių. Cicero stojo savo mokytojui Archiaus apgynime.

Oratio pro P. Sestio. Sestius, kurs, kaip kvestorius 63 m. daug-kno prasidėjo prie prašalinimo Katilinos suokalbio, palikę 57 m. liaudies tribunu, apsiemė Cicerono likimu rūpintis ir neatsižvelgdamas ant savo nelaimių, kurios jam gręsė, stengėsi atsaukti tiesas apie Cicerono išgūjiną. Tuomi su trumpino Klodius užmanymą, kuris ējo prieš Ciceroną. Už tą 56 m. per Klodijaus prikalbėjimą, nekois Albinovannus pašaukė Sestijus teismanu už sukelimą triukšmo.

Oratio pro T. Annio Milone. Toje prakalboje Cicero gina savo draugą Miloną, apskustą 52 m. kai-po dalyvautoji Klodijaus nužūdymame.

Orationes XIV. in M. Antonium Philippicam. Ciceronas, Demostenio pavyzdžiu, praminė tas prakalbas „Philippikomis“, nes jos atsineša prieš Antonijų, kuriam jis mato tėvynės priešą, — kaip ir Demostenas, išeina prieš Macedonijaus viešpati, Philipą, kurs stengėsi pavergti Graikiją. Kaip Demostenio prakalbos turėjo pabudinti atheniečius kovon prieš Pilipą, taip ir Ciceronas gundė romėnus respubliką ginti — prieš Antonijų, kuris norėjo užbaigti Cezariaus pradėtajį darbą. Jos pripuola 44 m. pabaigoje ir 43 m. pradžioje. Svarbjaus iš tų kalbų yra **antroji** prakalba, kurioje Cicero raštu apskelbia Antonijaus gyvenimą, jo palaidūnystę ir žiaurumas. Kitas prakalbas turėjo jau tai senatę, jau tai liaudies susirinkimą.

2. Retoriški raštai.

Cicero taipogi daug-kuo prasidėjo iškalbų teorijos dirvoje arba retoriškoje. Paraše iš tos srities septynius veikalus, kuriuose graikų mokslo pritai-kė prie romėnų reikalų ir skonio, pridėdamas daugel originališkų pažvalgų, kurias gavo savo patyrimais.

Tūk veikalų svarbajausių raštai yra:

De oratori libri III. Cicero stengiasi dialogo formoje išaiškinti iškalbos reikšmę, reikalingumą ir rušį, prie to iškalbos užduotį, kurią kalbėtojas turi įvykdinti, norėdamas atlitti ją pagal taisyklių reikalavimą; taip-pat išaiškina tėmos pasirinkimo pažvalgą, jos dalių sudėjimą, styliaus ir gražiakalbystės veiklumą.

Brutus sive de claris oratoribus liber, kuriam veikale, taip gi dialogo formoje, aprašo iškalbos historiją pas romėnus, sulygindamas su graikų iškalbą.

Orator ad M. Brutum sive de optimo genere dicensi, kur aprašo kalbėtojo idealą pagal savo su-pratimą ir patyrimą, pritaikindamas gražiakalbystės rūšių styliaus.

3. Filosofiški raštai.

Tiesą pasakius, romėnai užsiiminėjo filosofija; vienok nesutvėrė jokio pamato tolimesniams jos išsivystymui, pasilikdami visados graikų filosofijos rate. Būdami praktiškai žmonėmis ir daugiau mylėdami politiką, tiesdarytę, kareivystę, romėnai negalėjo pramatyti svarbos filosofiškuose tyriinėjimose ir laikę filosofiją, kaip išaukėjimo įmone, reikalingą kalbėtojui ir statistui. Netruk vienok ir tū, kurie tiesiog griovę filosofiją, manydami, jog jis yra priešinga moraliskiems romėnų įstatams bei reikalavimams. Vienok tas neilgai traukėsi. Greitai laikui rado žmonių, kurie pamylėjo filosofiją ir laikė ją už reikalingą kiekvienam apsišvietusiam piliečiniui. Tada pradėjo filosofai iš Graikijos plūsti Romon, kur jaunuomenė klausėsi jų išguldinėjimui, o turtingesnėje skubino iš Athenus. Atsirado ir rašytojai, kurie pradėjo veikti filosofijos srityje, vienok stigumas romėnų pastovumo, išskaidė juos i visokias šakas ir pažvalgas. Vieni iš jų laikėsi graikų filosofijos systemą; kitai neatbodami ant vienodumo, išsirinkdavo sau iš tų systemų tas pamatinės ideas bei principus, kurie geriausiai atsakydavo jų tautai ir praktiškam gyvenimui geriausiai galima buvo pritaikinti. Pastarasis veikimas vadinosi

eklektizmu (mišiniu) ir daugiausiai turėjo šalininkų. Prie tų priguli ir Cicero, kuris daugybe filosofiškų raštų turtino romėnų literatūrą. Užsitarnavo sau vardą, kaip **eklektikas**; vienok jo svarba guli tame, jog supažindino romėnus su graikų filosofija,

— Popergaliai! Užrašė mane šetonni ir da apgaudinėja, kad prie Amerikos prirašo!

— Bereikalo, mama, pykinies.

— Kažin, kaip jus jaustutės, kad kas jūsų mirties lauktu?

— Kas sakė, kad mės mirties laukime?

— Lyg aš nematau — da sakyti mat reik!

— Su saule juk negyvensi, mama.

— Ak, Dieve! — atsiduso.

Paskui persižegnojo ir atsi-
klaupus, verkdama pradėjo pote-
rius kalbėt. Iš kasčiai kur su-
griebus pypkę vakare sėdi palei
langą, rūko pypkę ir verkia...
Kai pamato gatve einantį su uni-
formą apsirengusi policistą, kon-
duktorių, ar ugnagesį, tai ytin
peša dūmus ir pučia į gatvę...
Mat, kai jai sakė, kad rūkančias
pypkę moteris veja iš Amerikos,
tais jau ir ji nori, kad išvytū iš tos
„pragaro“ valstybės. Vaikas nuo
darbo parėjė pirmą sykį pamatė
savo motiną berūkiant pypkę, nu-
sistebejės pasakė:

— Jau tik ne iš gero, mama!

— Žinoma, kad ne iš gero! Ne-
sitikėjau, vaikuti, to nuo tavės.

— Ko, mama?

— Da klausia mat.

— Kas gi yra?

— Užraše manė šetonui, kad
po mano mirties gaut daug pi-
ningų. Ar tau negėda taip da-
ryt?

— Čia, mama, tokia mada ir tā
uz piktą niekas nelaiko.

— Da mat šneka! Nueik pas
kuningą, išpažink savo tokį bai-
sus prieš motiną nusidėjimą ir žiū-
rėk, ar gausi išrišimą.

— Esi, mama, pavalgiusi ir ne-
fiuk.

— Leisk mane atgal į Lietuvą.

— Kas tėn jus karšys?

— Eisiu šunims blakstienas ka-
podama ir nemiršiu badu.

Bešnekant prigeso pypk... Pa-
matė ji gatve einant uniformose
kelis muzikantus... Traukia iš
pypkės dūmus ir pučia į gatvę,
kad pamatyti tie „viršininkai“...
Gal sugražins mat į Lietuvą...

Pagaliaus vaikas apgavo moti-
nai: tuos gyvasties apdraudimo
bendrovės popierius paslēpē, o kitus užkišo už paveikslą ir jai ma-
tant išėmęs sudraskė. Motina
nusiramino.

Šliburis.

AUTOMOBILIŲ SUPIMAS UŽMUŠA ŽMOGAUS SĒKLA.

Garsus Amerikos medicinos profesorius Dr. Quackenbos, kuris atsižymėjo parašytais veikalaus apie sveikatą, sujudina aristokratų luomą. Nesenai prof. Quackenbos pranešė Amerikos visuomenei, kad automobilių supimas užmuša žmogaus veislės eile; jisai prirodo, kad iš visu žmonių, kurie dažnai važinėja automobiliuose, yra 50 procentas nesveikų žmonių ant nervų.

Žmonės ligoti nervais tankiai yra nevaisingi arba visai mažai vaisingi. Antra, anot prof. Quackenbos, žmönės nerviškai ligoti, gimdą mažai kūdikių ir tie kūdikių, gimę iš nerviškai ligotų tėvų, yra silpnai protiškai, kas draugijai labai pavojinga.

Pas Amerikos proletariatą iš-
siplėtojo balsi šmékla — alkoholi-
zmas, kuris kasmetą vis dides-
nius nuošimčius bepročių ir silp-
napročių daugina. O pas Amerikos turėti luomą išsiplėtoja pa-
protys automobiliuose važinėti,
kas naikina žmonių vaisingumą
ir daugina nerviškus lignonius,

kas taipgi draugija veda prie nu-
puolimo ir prie šeimininkų vaidu.
Reikia draugijai gerų sociologų,
kurie suprantamai išaiškintų
žmonijai visus tuos naujus mūšus
„civilizacijos“ — apsireiškimus,
taip naturališkus, kaip ir ekono-
miškus, kurie Amerikos liaudi
silpnina ir mažina.

Mikas Stakėnas,
So. Boston, Mass.

VI. LIETUVIŲ DAILĖS PARODA.

(Tasa.)

Yra dar parodoje vienas dides-
nis Kalpoko paveikslas: „Besi-
maudanti“. Būtų tai gal geriausiai
vykę Kalpoko paveikslas,
kad ne toji pati „besimaudanti“.
Plačiam fone maža devyne-
riom kuprom susilenkusi kaži-
koriai ne tai nulupta varlė, ne tai
nuoga moteriškė: nei plastišku-
mo, nei kūno švelnumo, balta-
taškas, daugiau nieko. Užtat
vanduo, ypač vandens žolės tik-
rai geros, lyg gyvai paimtos iš
gamtos. Kur Kalpokas nemanie-
ruoja, kur jis nepozuoja ant ori-
ginališkumo ir nesidarko su spal-
vomis, bet ima jas tokias, kokios
yra gamtoje, tėnai išeina pas jį

visai geri dalykai ir žiūrėdamas
i juos vėl pradėti just, kad Kal-
pokas tikrai dailininkas ir talen-
tingas dailininkas, ką jis pats lyg-
nugincity stengias tokiai savo pa-
veikslais, kaip „Debesis“ ir kiti.
Yra dar vienas paveikslas, arti-
mas kombinacija „Besimaudan-
čiai“, tik mažesnis, užvardytas
„Pasaka“ (13): moteriškė ir
nuogas, raudonius vaikas. Bet ir
jis prie geresniųjų priskirt nega-
lima.

Ot, ką tikrai gera davė Kalpo-
kas šioje parodoje, tai — portretai.
Jų bent 6. Prie geriausiuju
priskirsiu: „Vienuoli“ (9),
„Portret d-ro P. T. S.“ (17) ir
moteries portretą pažymėtą No.
15. Du pirmuoju duoda labai gy-
vus ir naturalius typus, betgi pats
atlikimas, ypač portrete d-ro P.
T. S., kaip ir neaptaštas. Užtat
tasai moteries portretas savo dar-
bu yra pats geriausias Kalpoko
ir vienas iš geriausiuju šioje par-
odoje dalykas. O kiek tame gili-
os, tikrai gražios poezijos. Pas-
akyti, tai tikra moters apotezoza.
Už tokį nepaprastą inkvēpimo
dalyką Kalpokas galima pasve-
kinti. Prie geriausiuju parodos
veikalų galima taip-pat priskirti
ir jo 13 etiūdų „žmonių-velnii“,
kurinose, kaip tikroje žmonių gal-
erijoje mainosi ivairiausiai žmo-
gus išpūtai ir būdo, kartais tiesos
fantastiški, o drauge gyvenime
matyti apsireiškimai. Tikra žmo-
gus veido muskulų gamma.

Štai ir visa, kas iš šio, ar to at-
žvilgio išiširkia iš Kalpoko vei-
kalų šioje parodoje. Bendras
išpūdis: Kalpokas, be abeo, turi
nemenką talentą, tiktais privalo
būti labiau savitu ir nebeiti pia-
nais manieros keliais, kurie gali
privesti negu tik prie talento pra-
žydymo.

Mackevičius Jonas (gimė
Kauno gub.) davė tik tris pavei-
kslus: „Sodžiaus idilija“ (50),
„Neužmiršuolės“ (51) ir „Galve-
lė“ (52). „Sodžiaus idilija“ ki-
toje kurioje parodoje gal nei-
siskirti, nes ypatingu priviliumu
neturi; bet mūsų parodoje, kur
dauguma peizažų (nors, reikia
pažymeti, jau kur-kas mažiau,
negu pvt. V-je parodoje), ji pa-
traukia mūsų akį. Tačiaus neil-
gam. Bet ir to tiek nepritrauk-
tų ir dabar, kad nebūtų Jame to
lietuviško kolorito, kuris dabar
apsiaučia ir tą merginą, ir Lietu-

vos pirkaitę, ir visą kiemą. „Gal-
velė“ labai daili ir glotni. Ge-
riaujas betgi dalykas, tai „Neuž-
miršuolės“: taip, rodos, ir kvē-
pja iš to puikiai užtisto stalą.
Spalvų tikrumas ir gyvumas,
kaip tikrūs dailės maestro.

Paliukaitis (gimė Varšavojė)
davė daugiau, kaip dešimt visai
gerų paveikslų, daugiausiai vaiz-
du. Toksai „Mano darželis rude-
nyj“ (56) tikras parodos papuo-
šalas. Neblogi „Ant pievos“
(54), „Kaimo bažnytėlė“ (60),
„Mūsų sodiečiai“ (63). Yra ta-
čiaus ir mažiau tinkančių, kaip
„Kluonai“ (55), „Ant kningos“
(57). Bet ir apie juos negalima
pasakyti, kad būtų blogi. Išsižy-
mi vienas jo iš poperio kašnelių
(keturių spalvų) sulipdytas „Pei-
zažas iš poperio“ (59). Atsieme-
nu, pernai, rodos, Varšavos lenkų
kritika begalo gérėjosi kokios tai
lenkės dailininkas (pavardė už-
miršau) paveikslas, sulipdytas
tokiu pat būdu iš ivairios spal-
vos milėlių. Prisiminiau tai,
žiūrėdamas i Paliukaičio darbą ir
galėjau pats pastebeti, jog tasai
naujas dailės būdas beveik niekuo
neatsilieka nuo pačių varsomis
paveikslų; artisto svajojimų ir
ūpo žirkles ir klijus, matyt, nie-
kiek negadina.

Parodos karaliū, kaip an-
ose parodoje, taip ir šioje, yra vis
prof. Kazys Stabruskas, tasai
„pasakų tapytojas“ (malarz ba-
nai), kaip jis vienas lenkų kritikas
pavadinimo. Pripažint reikia, kad
tai labai tikras Stabrusko pava-
dinimais-apibūdinimais. Štai kad
ir šios parodos jo paveikslai. Žiū-
rėkim tik: „Rudens aukso pasa-
ka“, ir „Aukso rudens pasaka“,
ir „Vilnių apysaka“, o gi tie „Au-
kso rūmai“, arba „Griuvėsiai“
— ar juose ne pasakos tonai?!

Stabruskas — prityrė dailininkas,

kitu jau mokytojas, jis jau

nebereikalauja daryti tuščių eks-
perimentų savo teptukui, jis jau

ji valdo, kaip tikrasai maestro.

Jis žino savo teptuko kainą ir iš

po jo išsitikinus savimi rankos

lygiai gerai išeina fantastinės ka-
ralaitės (65), ir legendų ricieriai

(69), ir iškilnios savo liūdnumu

moteris (Portretas), ir apgrinu-
sių rūmų sienu ramus iškilnu-
mas... Taip, Stabruskas kol kas

neturi dar sau lygus tarpe lietuvių dailininkų. Štai jo „Vilnių apysaka“ (65) — gražiausias vi-
sus parodos paveikslas. Nežinia
čia nei kuo labiau gérėties, ar
pačiu vienių švelniai pasaka, švel-
niai kaip tik gali būt švelni iš jū-
ros bangų pūtų kilanti grožės ka-
ralaitė ar tos putų karalaitės ne-
žemišku veidu. Vai, tasai vei-
das! Kiek gilumos Jame, kiek
gražios melanholijos ir ramumo,
ir kiek galybės tose karštose aky-
se! Vienas mažutis veidelis, per-
ly rėmai nusagstytais, o matai
jame visą Stabrusko portretis-
to milžiną, stovintį visame ižyge
še antro milžino: Stabrusko —
vizonierio, pasakų dainių.
O „Rudens aukso pasaka“ (64)
— kas per turtingumas fantazi-
jos! Kas per mokėjimas vartoti
teptuką ir varsų! Kaip lengva
čia, vienų beveik geltonų spalvų
prisilaikant, užmušti nuobodus
visą ir didžiausios fantazijos tva-
rinį! Tačiaus Stabruskas išven-
gė jo, ir tos geltonos varsos pri-
kala prie savęs žiūrėtojų, vos tik
meta jis akį į paveikslą. Vargiai
kas kitas mūsų geltonojo rudenėlio
pasakų grožę taip apdainius
varsomis, kaip Stabruskas. Ar-
ba vėl „Griuvėsiai“ (66). Tamsu-
gūdu. Taip, rodos, ir pamatus
išeinančius bočių, tu rūmų seno-
viniu valdovą, šešelinus. Suiro di-
deli, galingi rūmai, tik vienos

žvaigždės danguas erdvėje po se-
novei šviečia iš tolimos mėlynės,
po senovei ramiai sau žiūri pro-
suirusi rūmų langus: ir jems
vis to, kad vietos gyvenimo po-
kylio, mato čia kapų tylumą...

Paliukaitis (gimė Varšavojė)
davė daugiau, kaip dešimt visai
gerų paveikslų, daugiausiai vaiz-
du. Toksai „Mano darželis rude-
nyj“ (56) tikras parodos papuo-
šalas. Neblogi „Ant pievos“
(54), „Kaimo bažnytėlė“ (60),
„Mūsų sodiečiai“ (63). Yra ta-
čiaus ir mažiau tinkančių, kaip
„Kluonai“ (55), „Ant kningos“
(57). Bet ir apie juos negalima
pasakyti, kad būtų blogi. Išsižy-
mi vienas jo iš poperio kašnelių
(keturių spalvų) sulipdytas „Pei-
zažas iš poperio“ (59). Atsieme-
nu, pernai, rodos, Varšavos lenkų
kritika begalo gérėjosi kokios tai
lenkės dailininkas (pavardė už-
miršau) paveikslas, sulipdytas
tokiu pat būdu iš ivairios spal-
vos milėlių. Prisiminiau tai,
žiūrėdamas i Paliukaičio darbą ir
galėjau pats pastebeti, jog tasai
naujas dailės būdas beveik niekuo
neatsilieka nuo pačių varsomis
paveikslų; artisto svajojimų ir
ūpo žirkles ir klijus, matyt, nie-
kiek negadina.

Paliukaitis (gimė Marijam-
polės apskr.) puolas į akis visu-
pirma savo paveikslų spalvomis.

Vis tai jaunos, kaitrios spalvos,

daugiausia žalios. Gal-būt, tai

lietuviškumo žymė (lietuvių juk

mėgsta labai žalias spalvas).

Nors ligšiol lietuviškiausiu, tai sakant,

del jo spalvų lietuviškumo buvo

laiškomas Žmuidzinavičius, taip

pamėges pilkasi (kaip ir mūsų

gyvenimus) spalvas. Bet, tiek

to. Tuo tarpu vis delto Šileika

su savo rėkiančiomis varsomis iš-

rodo toje mūsų dailininkų šeimo-

je, kaip išydkusis vaikas-rēksns.

Vaikas tačiau talentinges. Ir jo

paveikslai jneš parodon savo žy-
mės apysaką, o gi tie „Au-
kso rūmai“, arba „Griuvėsiai“

— ar juose ne pasakos tonai?!

Stabruskas — prityrė dailininkas,

<p

Anglia turėtų „du kielius ant vie vias Angliją. Nesenai francūzus atskrido iš Francijos ant orlaivio į Anglijos miest Dover ir nei nenusileidęs vėl išlėkė namo. Reisikiai, francūzai gali ant Anglijos bille kuria valandą užeti su ramybės skelbėjas Stead. Ir štai šiemet Londono parlamentas visai pasiliuso nuo šitos laivyno politikos. Ivaarios partijos, ypač darbiečiai, sukelė agitaciją visai nauja, būtent, kad Anglijai nebegalima dangiau laivų dirbt, nebe gali ma sekti paskui Steado politiką „du kieliai ant vieno“, nes šalis turi pakelti milžiniškus kaštus, kurį neatlygina nei užimtieji kraštais. Anglia nesitikėtai pajuto pavoju, kad iš po jos kojų ištraukiamas lenta ir kad jis nebe galės suspėti tiek laivų dirbt, kiek dirba kitos šalys, pav. Vokietija. Prie to atsirado kitas galingas karių kelias — orlaivijos. Francija jau pralenkė savo orla-

vių orlaivių pasave. Bet štai savo globos. labai sunkiai bebus ivykdomas, kadangi išvairios partijos, išvairys vaidai už sufragizmą, streikai ir socializmo judėjimas jau pakrito Anglijos vidurinę spęką. Anglijos laudis, gal nesuprasdama, kad laivynas ir orlaivija palaikti ant toliaus šios šalies prestiža, būtinai reikalauja palauti milžiniškų laivų budavojimą. O tas, žinoma, neužilgo prives Angliją prie nupuolimo akys kitų šalių ir Anglijos viršenybė susilaikė jau nemažą pavoju.

SULAIKYTI KASLEGARNEJE LIETUVIAI.

Ellis Island, N. Y. Juozas Grigolaitis, (turi trachomą) 37 metų, iš Kiburčių, Titavėnų parapijos, atkeliao ant laivo „Prez. Lincoln“ ir keliauo pas pusbrolį Joną Urbelį, Box 739 (ar 439?), Mililocket, Me.

Juzė Gedrimaitė (turi trachomą), 19 metų, iš Kražių, atkeliao ant laivo „Prez. Lincoln“ ir keliauo pas pusbrolį Stanį Januką, 4518 Wood str., Chicago, Ill.

Marė Saunoraitė (turi trachomą), 17 metų, iš Kaltinėnų, atkeliao ant laivo „Amerika“ ir keliauo pas tėvą Stanį Saunorą, 625 Morgan str., Perth Amboy, N. J.

Stanislovas Ulinskas (turi trachomą) 22 metų, iš Kalvių, Serežių par., atkeliao ant laivo „Koenigin Louise“ ir keliauo pas pusbrolį Kazį Masaitį, 4 Phelps str., Westfield, Mass.

Marė Daubarienė su trimis Amerikoje gimusių vaikais, atkeliao ant laivo „Amerika“ ir grįžo pas savo vyra Joną Daubara, Box 25, New London, Wis. Ji turia tiketą i vieną, bet neturi piningų. Siustasi telegramas pas vyra sugrįžo atgal su pranešimu, jog jo tenais nėra. Kas žinotų, kur gyvena Jonas Daubaras, tegul jam ūmai praneša, idant išsiųstų savo pačiai \$25 šiuomis adresu:

Marijona Daubara, SS. Amerika, Ellis Island, N. Y.

NEW YORKO ŽINIOS.

¶ Pasibaisėtina žmogžūdystė Bronxu priemiestyje, ant 172-ros gat. ir 3rd Ave. nedėlioje (liepos 7) tuščiame būste rado papjautą mėrgaitę. Buvo 40 sykių subadyta peiliu. Paskiaus pažino, kad buvo tūlos našlės 12 metų dukriutė, Julė Connors. Tuojaus buvo nužiūrėta, kad ją nužūdė tūlas palaidūnas, Nathan Swartz. Sukruto jo jieškoti. Už kelių dienų rado ji patį su gazo triubele nusinuodžiusi namuose ant 219 Chrystie str. Žūdiko tėvas matpaliepės savo sūnui nusizūdyti. Sitas sujudino visą New Yorką. Pasirodo, kad mergaitėms pavojinga po sodnus vaikščioti. Nes ir Conoriutė buvo Swartzo sodne nuviliota, išgėdinta ir nužūdyta.

— Laivas tik nesusidūrė. Atplaukes laivas „Mauretania“ mergaičių nepaleistų anksti iš po

¶ Lošikų srityje skandalas. Per eitą savaitę New Yorkas susilaikė nepaprastą sensaciją. Tūlas lošikų „karalius“ Rosenthal susipyko su vietine policija. Policija jo namus ant West 45 th str. ėmė saugoti ir gaudyti lošikus. Tada Rosenthal ir padarė sensaciją, apskelbdamas, jog tūli poliemana patys buvo su juo lošimų bandoje ir nuo išloštu pinigų atsiimdavo 20%. Taip bent darės kapitonas Becker. Bet štai Rosenthalui neišėjo ant sveikatos. Neužilgo jis naktį, kokie tēn 4 žmogus išišaukė iš Metropole hotelio, ir ant vienos susaudę, sėdo automobilium ir pašmuko. Dabar jau sūmė tila Jack Rose, taipgi lošikų, kuris ta automobiliu samdė. Bet kas nužūdė Rosenthal, dar nežinoma. Tūli laikraščiai spėja, kad tai jam keršiusi pati policija. Kitimena, kad savo sėbra nužūdė patis lošikai. Dabar eina tyrinėmai, kurie parodys, ar čystos yra rankos ir kai-kurių poliemana.

D. Jannulionis: — Tokių dvaseslės vargšų yra visur. Bet užtai padorenių ir pažangesių vienaučiai turi jems gražumą išrodinėti, kaip tai didelė skraida yra pleisti jaunystė prie tų medžio gabalukų — bolii.

Pilnajam Blaivininkui: — Tas tessa, kad „Zvaigždė“ neprivalo, anot Tamstos, „savo lizdą pridergti“. Bet, ką padarysi, kad pridergti? Reikty Tamstai į „Z.“ apie tai ir parašyti. Mės del šito nenorime ieiti su kita laikraščiais i gincus, ypač delto, kad nenorite savo tikro vardo pasidėti. Vak juk vėl negali uždrausti jį amato.

J. Motiejaičiu: — Plnošteli vertimo iš Tolstojaus gavome. Bet niekuo negalime veikti, pakol neprisiūsime dalykų iš bus matoma, kaip ilgas yra tas dalykis.

Z. Aleksai: — Buvo syki uždrausta. Bet kada tapo atlinosuota, juk mums cenzura nepraneš...

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus. Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus prieš „warehouses“, kurios lygiai nusuka darbininkus, kaip ir kontraktorius. Šiai meitas ir darbininkų unijos abudu skyrai (in merginų skyrius) gana tvarkiai eina, vedami sumaniam dabartinių komitetų ir gabaus delegato, p. J. Augūno. Pasirašiusių šapų savininkų yra 21. Nepasirašiusių ir neprigulinčių prie unijos yra apie 10. Lietuviai siuvėjų Brooklyn yra suvirš 2000. Kiek jų priguli unijon ir kiek dirba lietuvių šapose, šiuom kartu nežinoma.

— Nauji brekiai ant tramvaju. Augšč. Teismas paskyrė komisiją ištirti priežastis, delko kasmetas Brooklyn tramvajai taip daug susiduria vieni su kita is ruožo. Štai tiek daug žmonių. Komisija pataria kompanijas priversti, kad intaisytu tramvajuose didelės spėkos brekius, kurie momentališkai sustabdytų karą.

— Laivas tik nesusidūrė. Atplaukes laivas „Mauretania“

White Star linijos, praneša, jog

tik-tik nesusidūrė su pagrimsdusi ledų kalnu ant Atlantico, ir lygai apie tą vietą, kur žuvė „Titanikas“.

— Karšciai atlyzo. Šianedėl karšciai biski atlyzo. Žmonės nori trumpo laiko atsikvėpę. Pereitą savaitę iš karšcio numirė 11 žmonių ir 3 išėjo iš proto.

REDAKCIJOS ATSAKYMAL.

J. Motiejaičiu: — Dainelė „Zvėrių vaina“ netinka, nes jis yra visokios formos jan išspaudintas išvairoje dainų rinkiniuose. Rašinėkite žinutes iš savo apygardės.

K. Čiu: — Apie Bulotos išvaizavimą Ameriką da nesigirdėti. Bet girdėti, kad Liet. Moksl. Draugija ketinanti siųsti Ameriką rinkėjų anuką Tautos Namui Vilniuje.

Diemedžiui: — Tas tuščias „polemis“ mės (jeigu jas galima polemikomis vadinti) senai uždarėme. Jeigu tie palaidi žmogeliai da nerūmsta, tai ne mūsų dalykas: mums gaila laikraščio bergždžiams gincams. Metalpiname.

Juk vėl negali uždrausti jį amato. D. Jannulionui: — Tokių dvaseslės vargšų yra visur. Bet užtai padorenių ir pažangesių vienaučiai turi jems gražumą išrodinėti, kaip tai didelė skraida yra pleisti jaunystė prie tų medžio gabalukų — bolii.

Pilnajam Blaivininkui: — Tas tessa, kad „Zvaigždė“ neprivalo, anot Tamstos, „savo lizdą pridergti“. Bet, ką padarysi, kad pridergti? Reikty Tamstai į „Z.“ apie tai ir parašyti. Mės del šito nenorime ieiti su kita laikraščiais i gincus, ypač delto, kad nenorite savo tikro vardo pasidėti. Vak juk būtume dėkingi, — jei būtumėte apraše tą blaivininkų paroda.

J. Motiejaičiu: — Plnošteli vertimo iš Tolstojaus gavome.

Bet niekuo negalime veikti, pakol neprisiūsime dalykų iš bus matoma, kaip ilgas yra tas dalykis.

Z. Aleksai: — Buvo syki uždrausta.

Bet kada tapo atlinosuota, juk mums cenzura nepraneš...

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pasekmę ant virškinimo organų ir labai pageidaujanamas visokinio vidurių suirimuo-se, taipgi esant nerviškų ir silpnų, laike dieglių ir skausmų, ir atsitikus netikram reumatizmu ir neuralgijai. Jis neturi savyje nieko blėdingo, nes padarytas tik iš karčių žolių ir raudono vyno.

Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pasekmę ant virškinimo organų ir labai pageidaujanamas visokinio vidurių suirimuo-se, taipgi esant nerviškų ir silpnų, laike dieglių ir skausmų, ir atsitikus netikram reumatizmu ir neuralgijai. Jis neturi savyje nieko blėdingo, nes padarytas tik iš karčių žolių ir raudono vyno.

Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pasekmę ant virškinimo organų ir labai pageidaujanamas visokinio vidurių suirimuo-se, taipgi esant nerviškų ir silpnų, laike dieglių ir skausmų, ir atsitikus netikram reumatizmu ir neuralgijai. Jis neturi savyje nieko blėdingo, nes padarytas tik iš karčių žolių ir raudono vyno.

Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pasekmę ant virškinimo organų ir labai pageidaujanamas visokinio vidurių suirimuo-se, taipgi esant nerviškų ir silpnų, laike dieglių ir skausmų, ir atsitikus netikram reumatizmu ir neuralgijai. Jis neturi savyje nieko blėdingo, nes padarytas tik iš karčių žolių ir raudono vyno.

Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pasekmę ant virškinimo organų ir labai pageidaujanamas visokinio vidurių suirimuo-se, taipgi esant nerviškų ir silpnų, laike dieglių ir skausmų, ir atsitikus netikram reumatizmu ir neuralgijai. Jis neturi savyje nieko blėdingo, nes padarytas tik iš karčių žolių ir raudono vyno.

Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

— Lietuviai siuvėjų streiko nebus.

Užsibaigiant metiniams kontaktui tarpe lietuvių siuvėjų unijos ir lietuvių šapų savininkų, vis buvo gandas, kad iškiliai nesutikimai ir galėsias būti streikas. Vienok pereitą savaitę (liepos 16 ir 17 d.) šapų savininkai ir darbininkai vėl pasiraše ant naujeliems metams kontraktu. Tai gi streiko nebūs. Už tą reikėtų atiduoti garbės žodis, kaip savininkams, taip ir darbininkams, kad moka gražumu savo reikalus vesti. Yra da lietuvių šapų savininkų, kurie tebėra prie unijos neprisiraše. Geistina būtų, kad ir tie prisirašytų. Tada išvieno ir išmintingai su darbininkais vedant reikalus, galima būtų niekuomet streiku neturėti. Jeigu jau kada ir reikėtų streikuoti, tai geriaus pase

Telephones 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviai Direktoriai.

PARSAMDOME KARIETAS;
veselioms, kritiškymams ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukite ypatiskai ar per telephoną.
227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Nauja Krautuve

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.
Kaip pavasarinį taip ir vasarinių.
Reikale kreipkitės pas savo tautieti.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

VISIEMS DEL

GEROVES'

Mūsų viengeniai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių raštojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai ne suprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiui būdu negalima suprasti. Todėl mės kiekvienam patariame nusipirkti *Svetinį* ir *nesuprantamų žodžių žodynį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžiams. Kaina tik 35 cent. Galima gauti pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand St. Brooklyn N.Y.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS
VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĘ“ išeina kas pėtynčiai.
Tinkėje (Mažojoje arba Prūsijoje).

„BIRUTĘ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasižientiniu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĘ“ spausdinama lietuviškemis raidėmis išleidžianti grynoje kalboje.

„BIRUTĘ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šalę to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrą kilių.

Didž. Lietuviuje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĘ“ nori būti „apžvalga“, visoms apžvalgomis, ant kiek jai pasiseks ta įvykdinti, prigulēs nuo savo tautiečių.

„BIRUTĘ“ tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktais \$1.50.

Priederme kiekvieno lietuvių išsirašyti „Birutę“, tuomi parama reikalus prūsų lietuvių ir kurti visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška cienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Pirmutinis lietuviai Jamaica ofisai dėl darbininkų.

Iš Brooklyno imkit ant Broadway

Cypress Hills kara, persimainyt ant Jamaica ave. Karo, išlėpt ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirmickiute-Salucka

204 Henry St. Jamaica, L. I.

Tel. Jamaica 493 R.

Priešiškiai išsirašyti „Birutę“, tuomi parama reikalus prūsų lietuvių ir kurti visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

rikoje.

„BIRUTĘ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris „Birutę“ atstovu visos Ame-

THE AMERICAN Prekė \$7.00

Labai puiki mašina drukavojojimui laisku.

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str.

Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedelinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis
viseje pasauleje.IŠKINA kas UTARNINKĄ ir PĒTNYCIA
Prenumerata kaštuoja:Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
Prusue 15 markių.

MÈNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MÈNESIO.

Talpinasi visokiu
gražiu Istoriju, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglioje 7 sh.
Prusue 7 mk.Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMÀ VALANDÀ" ir pilnai užsimoka,
tai nebūra gauna per visą metą už \$3
in Amerika, in Rosija \$4.50, in Anglia
7 sh. Priek tam pilnai užsimokę
skaitytos kai metas gauna DOVANA
puiki Kalendorius.W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausieji geležinkelių Europoje
keliaujantiems. Linijos sueina prie
Trans-Atlantikuojančių laivų. Nebrangi
perdavinėja bagažą ir pervaž
pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietujų auglinių keliai).

Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sričią.
Tarp New Yorko ir Buffalo penki
traukinių kasdien.Tarp New Yorko, Chicago ir Va
karų keturi traukinių kasdien.Tarp New Yorko, St. Louis ir
Pitcairlių, kasdien.Tarp visų vieninių Punkty nuolatini
nir parankus susisinskimas.Artymesnių informacijų apie kai
nas, traukinių begidžių, etc., kre
iptės pas savo vie
tinį agentą arba ra
skykite pas:George A. Cullen,
Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks,
Cavets. Copyrights and Labels registered,
TWENTY YEARS PRACTICE. Highest fees reasonable.
Good model sketch or plan for free, no
charge. All business confidential.
HARD-BOOK FREE. Explains everything. Tells
How to Obtain and Sell Patents. What Inventions
Will Pay. How to Get a Partner, explains how
Mechanical movements, and contains 300 other
Subjects of importance to inventors.
Address,
H. B. WILLSON & CO., patent
Attorneys
Box 323, Wilson Bldg.
WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Viada šaltas alus, skani arielka.
Solius porteris, visoki vynai ir kve
piant cigara.Lietarai vietiniai ir atvažiavę iš ki
tar, ne pamirškite šios pulkios vietas.16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priekai Central Dypa

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.
Išbalsamuojas ir laidotuvius Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisai ir gyvenimai:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.

Lietuviški, krepikės reikale.

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Motoriams kiekvieną utarninką.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

BATHS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BRO